

accent

SÅ
FIXAR NI
SAJTEN!

OMTANKE PÅ VÄGEN

Sociala nätverk avgörande efter behandling

FYLLESKANDALER I POLITIKEN

Alkoholkulturen känslig fråga

KAMP MOT KNARKET

Sonja från The Wire jobbar vidare

Sugen på ett annorlunda år?

Och kanske ett arbete inom nykterhetsrörelsen? I så fall är **Projektbildaren** något för dig.

Projektbildaren är en ettårig folkhögskolekurs på distans där du antingen bor på Wendelsbergs folkhögskola under hela studietiden eller studerar hemifrån mellan träffarna.

Bland ämnena finner du projektmetodik, ledarskap, processledning, verksamhetsutveckling, drogkunskap, pedagogik och mycket annat. Kursen har ett stort inslag av praktik, egna arbeten och andra spännande övningar.

Läs mer på www.wendelsberg.se

Träffa vänner, nya som gamla + roliga aktiviteter för stora som små + folkbildning + dela erfarenheter =

Socialt Forum 2013

Välkommen till en av årets höjdpunkter för dig och din familj

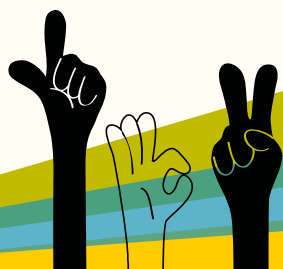
Datum: 26–28 april

Plats: Herfallets kurs- och konferensanläggning, Arboga

Pris: 1000 kr vuxna, 500 kr för ungdomar och 100 kr för barn.
Max 2500 kr/familj.

Frågor: Tobias Tengström, 08-672 60 05

Läs
mer och
anmäl dig på
www.iogt.se

14

Spriten & politiken. Så gott som varje år skriver media om framstående politiker som berusar sig och gör bort sig. Många menar att alkoholkulturen i politiken spär på problematiken.

22

The Wire. Efter fem säsonger var tv-serien the Wire slut. Men Sonja Sohn, som spelar polisen Kima, ville fortsätta kampen mot drogerna fast på riktigt.

28

Tips. Föreningens webbplats kan vara både ett fantastiskt skyltfönster och en plattform för kommunikation. Vi har tipsen för hur ni får den att funka så bra som möjligt.

32

Vårdkedjan. tanken om att erbjuda en väg tillbaka till samhället efter avslutad behandling har funnits inom IOGT-NTO i snart 30 år. men hur funkar det i praktiken?

40

Sverigeresan. Snöyra och kyliga vindar är inget som hindrar det dryga tjog stickugna Kristdalabor som trotsar vädrets makter och tar sig till IOGT-NTO lokalen mitt i byn.

TV3 fortsätter med alkoholreklam | 6

I Norge har TV3 valt att inte sända alkoholreklam – av respekt för den nationella lagstiftningen. Men i Sverige fortsätter man.

Kritik mot ny folkhälsopolitik | 8

Enligt IOGT-NTO flyttar regeringen fokus från effektiva åtgärder till förmån för en politik där information till enskilda individer blir kärnan.

Kommunens insatser spelar roll | 12

Krogar som har bra samarbete med kommunen och polisen har oftare en alkoholpolicy. Det visar en kartläggning som Länsstyrelsen i Södermanlands län gjort.

På gränsen till tjänstefel | 4

LEDARE I tv-serien The Wire är knarket den röda tråden. Se den om du inte redan har gjort det.

Många är nyfikna på oss | 46

"Våra värvare vittnar om att alltfler verkar känna till oss och vara nyfikna på oss. Och alltfler vill gå med!"

+ Kultur | 42

+ Månadens medlem | 44

+ Korsord | 50

OMSLAGSBILD
Jens Magnusson

FOTO: MATHIAS LÖVSTRÖM

Chefredaktören.

Pierre Andersson

Bästa serien någonsin

På gränsen till tjänstefel

Det finns mycket läsvärt i det här numret av Accent. Vi synar alkoholkulturen inom politiken och tittar närmare på hur tanken om den så kallade vårdkedjan lever inom IOGT-NTO idag. Där finns nog en eller annan svag länk är jag rädd.

Personligen är jag mest glad i reportaget om arbetet som Sonja Sohn gör i Baltimore. The Wire är nämligen en av de absolut bästa tv-serier jag har sett – kanske DEN bästa rent av. Det tog några avsnitt innan jag fastnade, men sen var jag fast med besked och slukade de fem säsongerna så snabbt jag kunde.

Knarket är den röda tråden i The Wire, tillsammans med den korruption, kriminalitet och sociala utslagning som följer i dess spår. Se den om du inte redan har gjort det – allt annat är på gränsen till tjänstefel för den som är socialpolitiskt intresserad.

Sedan missbruksutredningen kom för ett par år sedan har den diskuterats ofta och mycket. Nu har regeringen presenterat sina förslag på området – och de har mötts med en stor gäspning.

Kanske för att det nu inte blev så mycket av Gerhard Larssons förslag och visioner, men ändå – var är debatten? Även IOGT-NTO förefaller ointresserade, vilket är anmärkningsvärt med tanke på frågans vikt.

Opinion.

SKRIV TILL OSS på accent@iogt.se
eller Box 12825, 112 97 Stockholm

Våldsromantik inte värdigt IOGT-NTO

■ Hej! Har rensat i tidnings/tidskriftshögar, nu en bit in på det nya året... Accent har enligt min mening ofta ganska intressanta, läsvärda inslag. Dessutom prisad för några år sedan!

MEN: Ett lågvattenmärke i nr 5/12 är inslaget om "Låtsaskrig..." (s. 38 f). Att på detta totalt okritiska sätt prisa direkt våldsromantik är absolut inte värdigt en folkrörelse som IOGT-NTO !!! Vår samhällskultur översköljs ändå med våldsinslag och ren våldsdryck i filmer, TV- & dataspel etc. Behöver jag säga mer?

LENNART BERGFELDT, GRYT

Svar:

Tack för beröm och kritik! Nog finns det tydliga paralleller mellan paintball-spel

och krig, men särskilt våldsamt är det knappast att skjuta färgkluttar på varandra. Inte heller finns det något som tyder på att våld i tv- och dataspel skulle göra den som spelar mer våldsam. Dessutom var ju reportaget en direkt skildring av verksamheten – inte ett sätt att "prisa" verksamheten.

PIERRE ANDERSSON, CHEFREDAKTÖR

Var finns relevansen?

■ Jag tycker att i Sverige förs en märklig alkoholpolitik. Vet man överhuvudtaget vad proportioner är för något?

Man har tillåtelse att hämta hem i det närmaste hur mycket vin, sprit och öl som helst. Bilar och bussar går i skytteltrafik från färjorna från kontinenten.

Men att en gårdsbutik ska få sälja en flaska vin till maten som man köper där är helt orimligt. Dessutom kör Systembolaget hem alkoholen till dörren, har man verkligen koll på vilka som köper där? Nej sinnena för proportioner har sannerligen försvunnit...kanske i dimman.

ULF SVENSSON IOGT-MEDLEM, SÖLVESBORG

FOTO: BOSSE JOHANSSON

Flytta korsordet!

■ Jag är medlem och flitig läsare av Accent. Ni har ett bra och tydligt kalendarium som ni förmodligen vill att vi medlemmar ska kunna läsa. Men, ni har placerat korsordet på motsatt sida. För mig och troligen många andra är det viktigt att kunna lösa och sända in.

Flytta därför någon av sidorna till ny plats. Jag tycker att tidningen är bra, lättläst och med mycket info. om allas vår fiende, alkoholen.

Hoppas ni "bättrar" er enligt min önskan.

ROLF SJÖBOM, IOGT-NTO GULDSEMEDEN, ÖREBRO DISTRIKT

Svar:

Tack för ditt brev Rolf. Det är ingen dum idé du har. Vi har inte hunnit att planera om till den här numret, men ska försöka hitta en bättre lösning i framtiden.

PIERRE ANDERSSON, CHEFREDAKTÖR

Redaktionen. Det är vi som gör Accent.

accent

Accent ges ut av IOGT-NTO.

Pressläggning detta nummer: 19 februari
Nästa nummer kommer ut: 5 april

Pierre Andersson

Chefredaktör och ansvarig utgivare
08-672 60 51, pierre.andersson@iogt.se

Maria Zaitzewska Rundgren

Featureredaktör, reporter
08-672 60 56, maria.zaitzewska@iogt.se

Eva Ekeröth

Nyhetsreporter
08-672 60 50, eva.ekeroth@iogt.se

Tobias Berving & Fredrik Olsson

ETC Kommunikation
Layout

Bildbehandling Ola Falk **Korrekturläsning** Gunborg Mellegård **Medverkande detta nummer** Rikard Jakbo, Andreas Utterström, Morgan Norman, Jens Magnusson, Maria Granholm. **Adress** Accent, Box 12825, 112 97 Stockholm **Telefon** 08-672 60 50 **Fax** 08-672 60 01 **E-post** accent@iogt.se **Webbplats** www.accentmagasin.se **IOGT-NTO:s förbundskansli** Tel: 08-672 60 00, Besöksadress: Gammelgårdsvägen 38, Stora Essingen, Stockholm, www.iogt.se **Prenumeration (225 kr/år) och adressändring** 08-672 60 38, prenumeration@iogt.se, fax: 08-672 60 01 **Annonsbokning** Display Umeå, Gunilla Johansson, 090-71 15 04, gunilla.johansson@display-umea.se **Tryck** V-TAB, Vimmerby. **Obeställt material** Tidningen svarar inte för insända, obeställda texter och bilder samt förbehåller sig rätten att redigera insänt material. **Lagring** Allt material i tidningen Accent lagras och kan publiceras elektroniskt. Icke anställda måste meddela eventuellt förbehåll mot sådan lagring och publicering. I princip publiceras inget material med sådant förbehåll. **Taltidning** Accent finns även som gratis taltidning. **TS-kontrollerad upplaga 2011** 30 000 ex **ISSN** 0345-0406. Medlem i Sveriges Tidskrifter.

Har du en bra idé?

Det finns möjlighet att söka projektstöd under 2013 för goda utvecklingsidéer inom områdena medlemsvärvning, medlemsengagemang, alkoholpolitik och vår stora kampanj.

Föreningar, nätverk och grupper av medlemmar är välkomna att söka senast 30/9.

Mer information och ansökningsblankett hittar du under medlemssidorna på www.iogt.se.

Tid i tystnad, utan att samtala med andra.

IOGT-NTO medlemmar
kika in på vår hemsida
för medlemserbjudande!

www.peacequiet.se

I stillheten kan du höra ditt hjärta tala

Varför inte ge bort en prenumeration på Accent till någon du gillar?

Tidningen kostar bara 295 kronor för tio nummer. Mejla accent@iogt.se eller ring Medlemsservice på 08-672 60 38 så hjälper vi dig.

Sprutbyte i Stockholm startar i april

SPRUTBYTE I april startar S:t Görans sjukhus Stockholms första sprututbyte.

Sedan mitten av 80-talet har injektionsmissbrukare kunnat lämna begagnade sprutor och få nya i utbyte i Malmö/Lund, men tveksamheten har varit stor i övriga Sverige.

Syftet med sprutbyte är att minska spridningen av smittsamma sjukdomar som hepatit och HIV/AIDS. År 2006 ändrades lagen så att landstingen nu själva bestämmer om de vill ha sprutbytesverksamhet. Kalmar län införde sprutbytesverksamhet förra året.

Samtidigt med bytet kan missbrukarna få medicinsk hjälp och stöd för att ta sig ur beroendet.

EVA EKEROTH

Brittiskt förslag: Folie istället för sprutor

SPRUTBYTE Brittiska regeringens narkotikapolitiska rådgivare vill att det ska bli tillåtet att dela ut aluminiumfolie till injektionsmissbrukare för att få dem att röka drogen istället. Det rapporterar Drug & Alcohol Findings.

Några beroendemottagningar delar redan ut folie, trots att det inte är tillåtet att tillhandahålla utrustning för att preparera droger. Sterila verktyg för injicering är undantagna.

EVA EKEROTH

FOTO: HIRO/TOMO/EDWIN LAND

TV3 skippar alkoholreklamen i Norge – fortsätter i Sverige

I Norge har bland annat TV3 valt att avstå från att sända alkoholreklam, trots att ett nytt EU-direktiv ger dem möjlighet. I ett öppet brev frågar IOGT-NTO varför TV3:s ägare MTG sänder alkoholreklam till Sverige, trots att det är förbjudet även här.

ALKOHOLREKLAM Glenn Ø Stødal, press- och informationsansvarig på TV3/Viasat, säger till den norska tidningen Dagen att de har uppfattat, från både den norska regeringen och Stortinget, att förbudet mot alkoholreklam fortsatt gäller, även i sändningar från utlandet.

– Vi rättar oss efter gällande lagar och regler, säger han. IOGT-NTO har tidigare polisan-

mält flera TV-bolag till Granskningsnämnden för radio och TV, för att få bort alkoholreklamen från program riktade till svensk TV-publik.

Även enligt svensk lag är alkoholreklam i TV förbjudet, men produktionsbolag som är registrerade i Storbritannien hävdar att brittisk lag gäller. IOGT-NTO:s mening är dock att svensk lag borde gälla för TV-program rik-

tade till svensk publik, enligt den så kallade effektländsprincipen. Ärendet prövas för närvarande av Granskningsnämndens brittiska motsvarighet, Ofcom.

Med anledning av beskedet från Norge har IOGT-NTO idag skickat ett öppet brev till MTG, Viasats ägare, för att få klarhet i varför de väljer att tolka identiska lagar olika.

– Det beror på att lagarna inte är identiska, säger Per Lorentz, pressansvarig på MTG i Sverige, till Accent.

Han förklarar att den norska lagen uttryckligen säger att Norge behåller undantaget från AVMS-direktivet vad gäller alkoholreklam.

EVA EKEROTH

Vinklubbens ägare jagas: 40 miljoner saknas

Mark Majzner är skyldig svenska staten nära 40 miljoner kronor, betydligt mer än vad som tidigare framkommit. Han jagas nu av Skatteverket och Kronofogden.

FOTO: JULIA HALLENGREN

VINKLUBBAR Australiensaren utnyttjade i flera år den lucka som uppstått sedan privatimport av alkohol och hemkörning med oberoende transportör blev tillåten efter ett EU-beslut.

Hans vinklubbar, under företaget Antipodes Premium Wines AB, hjälpte tiotusentals svenskar att beställa vin från andra EU-länder. Företaget tog på sig att sköta inbetalningen av alkoholskatt. Men redan 2009 började obetalda skatter dyka upp hos kronofogden, visar en granskning som Dagens Nyheter gjort.

Nyligen framkom att bolaget begärts i konkurs efter obetalda skatter och arbetsgivaravgifter på över 900 000. Men nu visar det

sig att även moderbolaget, som är Malta-registrerat, har skulder för obetalda alkoholskatter, moms och arbetsgivaravgifter på 38 263 449 kronor.

– Med tanke på att det är en så stor skuld får vi titta på bolaget igen och göra en ny utredning. Vi överväger en handräckningsansökan till Malta för att se om det där finns några tillgångar, säger Margareta Lööf på Kronofogdens utlandsenhet till DN.

Sara Heine, verksamhetschef på IOGT-NTO, om de försvunna

skattemiljonerna:

– Vi misstänkte att flera vinklubbar inte redovisade allt för att få det gå runt och vände oss därför först till ekobrottsmyndigheten. Men man avskrev misstankar om ekonomiska brott och överlämnade anmälan vidare till Cityåklagaren, säger hon till Drugnews.

Och där utreds fortfarande anmälan.

Alkoholskatten riskerar nu kunderna att få betala en gång till.

DRUGNEWS / SVEN LILJESSON

Systembolaget varnar vinguiden.com

SYSTEMBOLAGET Systembolaget varnar i ett brev Vinguiden att vidta rättsliga åtgärder om företaget inte slutar göra intrång på systembolaget.se och agera mellanhand åt privatkunder.

Idag kan privatpersoner beställa via användarkonto hos Systembolaget och sedan i systembutiken betala och hämta ut beställningen.

Men företaget Vinguiden skapar utan tillstånd användarkonton hos Systembolaget och gör beställningar för kunder via sin egen hemsida, enligt Systembolaget.

Trots två tidigare varningsbrev och upprepade påminnelser så har företaget, efter mindre justeringar, fortsatt att göra intrång, enligt Systembolaget.

DRUGNEWS / SVEN LILJESSON

Starka kryddor och alkoholproblem

ALKOHOL Forskare har upptäckt att personer som gillar starkt kryddad mat oftare har alkoholproblem.

– Hos dem som föredrar starka kryddor aktiveras belöningssystemet lätt av både det och alkohol, förklarade Sung-Gon Kim, professor i psykiatri vid Busan National University i Syd Korea, vid det årliga mötet med Australian Neuroscience Society.

Han fann också att läkemedel mot alkoholberoende fungerade bättre på dem som gillade kryddstark mat.

EVA EKEROTH

50%

... av alla dödsolyckor i trafiken orsakas av alkohol, narkotika eller läkemedel.

FOTO: BARRON

Vinreklam på Facebook kritiseras av KO

Konsumentombudsmannen kritiserar vinimportören Hermansson & Co i Stockholm för att ha brutit mot kraven på måttfullhet i marknadsföring av alkohol.

ALKOHOLREKLAM Enligt tidningen Resumé har annonserna på Facebook presenterat viner tillsammans med sushi, skaldjur, skärgårdsbrygger, picknickkor, hamburgare och kantareller. Eftersom det inte är ingredienser i vinet bryter annonserna mot alkohollagen.

Ett inlägg har rubriken "Sjung om studentens lyckliga da'r". Det handlar om studentfirandet

och vilka viner som hör till. Inlägget vänder sig uppenbart till personer under 25 år och strider därför mot kravet på särskild måttfullhet.

I annonserna förekommer också annan text som varken är saklig eller balanserad, till exempel "Lata sommarkvällen spenderas gärna på en brygga med ett glas rosa bubblor, håller du inte med?".

Konsumentombudsmannen kräver nu besked från företaget om vilka åtgärder de tänker vidta.

EVA EKEROTH

FOTO: NSF

HALLÅ DÄR!

Josefine Larsson

... ordförande i NSF 2011-2012, som valts till ny ordförande i Scouterna, riksorganisationen som samlar alla scouter.

I november 2012 valdes du till ordförande i Scouterna. Vad har du med dig från din tid i NSF?

– Eftersom jag är mer eller mindre uppvuxen i NSF så har jag folkrörelsetanken och demokratiskolan i bagaget, vilket jag har nytta av i min nya roll. NSF är en tillåtande organisation som låter människor ta plats och lära sig. Det vill jag föra in även i Scouterna.

Vilka frågor brinner du för?

– En mycket viktig fråga är jämställdhet, framför allt i ledarskapsroller. På riksplaner behöver vi låta fler kvinnor komma fram.

Driver du frågan om nykterhet?

– Absolut. Det är viktigt att lyfta frågan om alkohol och jag är fortfarande medlem i såväl IOGT-NTO som NSF. Drickande är generellt inget stort problem inom scoutrörelsen och vi har 18-årsgräns på alkohol, vilket respekteras. Allt fler anser att alkohol inte hör hemma hos scouterna. Så småningom tror jag att det är möjligt att vi får nolltolerans mot alkohol i vår verksamhet.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Kritik mot ny folkhälsopolitik

Enligt IOGT-NTO flyttar regeringen fokus från effektiva åtgärder till förmån för en politik där information till enskilda individer blir kärnan.

RÖRELSE Ett led i den nya folkhälsopolitiken är utredningen "En mer samlad myndighetsstruktur inom folkhälsområdet" där IOGT-NTO lämnat ett remissvar som uttrycker oro över utvecklingen.

– Sveriges folkhälsopolitik har varit en av de bästa interna-

tionellt sett. Den har inspirerat WHO:s globala strategi för att minska alkoholskadorna i världen. Att Sverige nu allt mer går ifrån en framgångsrik modell och närmar sig en politik som vi vet är mer ineffektiv är obegripligt, säger Anna Carlstedt, förbunds-

ordförande för IOGT-NTO.

IOGT-NTO ifrågasätter hur en sammanslagning av Statens folkhälsoinstitut och Smittskyddsinstitutet skulle stärka arbetet med att förebygga icke smittsamma sjukdomar.

Däremot efterlyser IOGT-NTO en samordning av tillsynen på alkoholområdet som idag är spridd på flera olika myndigheter.

Per Leimar, politisk sakkunnig på IOGT-NTO, varnar för att regeringen öppnar för att släppa in industrin i folkhälsopolitiken genom att upprätta ett forum där näringslivet och civilsamhället ska ingå.

Tobaks- eller alkoholindustrin nämns inte, men enligt Per Leimar öppnar skrivningarna för möjligheten.

EVA EKEROTH

Läs mer:

Regeringens skrivelse 2011/12:166 – "En folkhälsopolitik med människan i centrum": www.riksdagen.se

IOGT-NTO:s remissvar: www.iogt.se

Per Leimars farhågor: *Nordic Studies on Alcohol and Drugs*. Volym 29 Issue 6, sid 605-606.

IOGT-NTO:s ordförande Anna Carlstedt oroas över folkhälsopolitikens nya inriktning.

FOTO: PIERRE ANDERSSON

Tobaksprevention ska minska cannabisbruk

CANNABIS Effekt mot tobak kallas en ny metod som ska användas för att begränsa användningen av cannabis bland ungdomar i Sveriges tre största städer.

Nikolaus Koutakis, forskare vid Örebro universitet, är projektledare. Han har tidigare utvecklat metoden Effekt (ÖPP), som går ut på att minska alkoholbruket bland unga.

I våras sjösatte regeringen en satsning mot cannabis i Stockholm, Göteborg och Malmö kallad

Trestad2.

Nikolaus Koutakis tillfrågades om han kunde utveckla Effekt till att bli en metod mot cannabis. Det var inte självklart hur det skulle gå till, men han insåg att ett sätt skulle kunna vara att arbeta mot tobak.

FOTO: MARCO CABRE

– En undersökning visar att 64 procent av ungdomarna som röker i gymnasiet första året också har testat cannabis jämfört med 4 procent av dem som inte röker, säger han till Accent.

Han påpekar att det inte finns några bevis för att tobak skulle vara en inkörsport till cannabis.

– Det kan lika gärna vara så att orsakerna bakom är desamma, men sambandet finns ändå där, säger han.

EVA EKEROTH

FOTO: ISTOCK

Få nyktra mötesplatser gör att unga dricker mer

Två av tre unga dricker för att alla andra gör det och för att det inte finns något annat att göra – inte för att de gillar att bli berusade. Det visar en YouGov-undersökning som UNF har gjort.

I RÖRELSE Två av tre unga i åldrarna 13 till 25 år tycker inte om att dricka alkohol. Endast en av tre gillar att vara berusad. Arton procent dricker för att fly

verkligheten. Det visar en YouGov-undersökning, på 500 ungdomar, som UNF låtit göra.

– Vår undersökning visar att de allra flesta dricker för att det har blivit ett sätt att umgås och för att det finns för få nyktra mötesplatser. De som inte vill eller inte får dricka har ett uruselt utbud av platser att vara på, säger Linda Engström, ordförande på UNF.

Utelivet är anpassat för dem som dricker alkohol. Bland dem som är 16 år eller äldre dricks det

mest – sannolikt för att fritidsgårdar och liknande miljöer lockar yngre. För de äldre tonåringarna finns ingenting. De är för unga för krogen, men för gamla för fritidsgården.

UNF föreslår fler nyktra mötesplatser, bättre kontroller, alkoholfria sociala arenor – exempelvis sport och teater – drogfritt föreningsliv, ansvarsfulla krögare och nyktra barer efter att krogen stängs.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BILDEN

FOTO: PIERRE ANDERSSON

Värkning. Under tre veckor har IOGT-NTO synts på centralstationerna i Stockholm, Malmö och Göteborg. Målet är att värva 320 nya medlemmar.

18%

... högre promillehalt får de som blandar vodka med light-läsk jämfört med vanlig läsk.

Viking Line stoppar hutt i hytten

ALKOHOL Viking Line stänger taxfree-butiken under utresan och har den bara öppen på vägen hem på nya båten Grace som trafikerar sträckan Stockholm-Åbo.

Anledningen är att man vill få stopp på festandet i hytterna eftersom det stör de som vill sova.

– Ingen alkohol får konsumeras i hytterna. Förbudet har väckt fler positiva än negativa reaktioner, säger Mikael Backman, vd på Viking Line till MTV3.

Restauranger och barer har öppet och säljer alkohol som vanligt.

Nyligen rapporterade lokal-tidningen Mitt i Stockholm att 30 fall av våldtäktsanmälningar på finlandsfärjorna gjordes 2012.

PIERRE ANDERSSON

Finskt centrum för alkoholpolitik blir också WHO:s

ALKOHOL WHO Institutet för hälsa och välfärd (THL) i Finland är nu också WHO:s samarbetscentrum för alkoholpolitik, WHO Collaborating Centre on Alcohol Policy Implementation and Evaluation.

Samarbetet kommer att fokusera på implementering av WHO:s alkoholstrategi, och utvärderingen av den. THL ska stödja medlemsstaterna i deras arbete med att reglera tillgången på alkohol och förebygga alkoholrelaterade skador.

Avdelningsdirektör Pekka Hakkarainen och specialforskare Esa Österberg leder verksamheten.

EVA EKEROTH

KOMMENTAREN

Konsten att säga ifrån

"Men du slappnar ju inte av i handleden! Slappna av nu. Så. Låt den bara vila i min hand. NEJ MEN SLAPPNA AV DÅ!" ryter den barska kvinnan till mig på nybörjarkursen i Lindyhop. Nej, hon är inte min lärare utan en av många förare - eller "mannen" om man nu får vara politiskt inkorrekt. Lindyhop är en pardans där den ena för och den andra följer. Oftast är kvinnan följaren och mannen föraren. Men i brist på män agerar vissa damer förare.

"Byt partner!" hojtar danslärarna efter någon minut och jag lägger vänstra handen

på en ny axel och den högra i en ny, svettig näve. De flesta ler lika osäkert som jag, men hey, vi är ju här för att lära oss! Förväntar mig dumt att tjejförarna ska vara mjukare än killarna, men så är inte fallet. De domderar milt och jag trampar med så gott det går och tackar för mig innan

jag glider över i nästa famn. Men när jag hamnar hos den gravallvarliga matronan som sammanbitet fräser att jag måste SLAPPNA AV I HANDEDEN, den hand som ska vila i hennes hårda karda, tar det stopp. Jag får tunghäfta, mumlar att ja, jo, jag ska försöka, funkar det bättre så här kanske och det gör det förstås inte och vi börjar dansa och jag snubblar och gör stegen helt fel och känner mig jättedum och fånig och klumpig och är så tacksam när läraren ropar att det är dags för partnerbyte att jag nästan flyger iväg och bort från den här obehagliga människan som får mig att känna mig som en imbecill femåring. Efteråt tänker jag att varför sa jag inte ifrån? Jag borde ha sagt; är inte detta en nybörjarkurs där det är okej att inte kunna SLAPPNA AV i handen på rätt sätt? Nästa gång ska jag säga ifrån. Att jag har fullt sjå med att hålla reda på mina två vänsterfötter och att hon ska skita i mina spända händer. SLAPPNA AV KVINNA!

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: ARNE HÅKANSSON

Succé på Kulturnatta i Växjö

Kulturnatta i Växjö är ett återkommande årligt arrangemang. I år kom drygt 3000 besökare till IOGT-NTO:s lokaler för att njuta av musik, uppträdanden och konst.

I RÖRELSE Så var det åter dags för Kulturnatta i Växjö, ett årligt evenemang arrangerat av Växjö kommun. I år fanns det 70 olika ställen att besöka för den kulturintresserade, däribland IOGT-NTO gården Vattentorget – som var ett av de största publikplåstren.

– Det var lika fantastiskt som alltid med 3 100 besökare till vår nyktra oas. Vi hade 35 ideella krafter på plats som hjälpte till med allt ifrån att skura toaletter till att agera kulturvärdar som lotsade besökarna vidare i huset,

säger Curt Thapper på IOGT-NTO i Växjö.

Klockan 10 den 26 januari slogs portarna upp till Café Fontaine och från klockan 13.00 och fram till 00.30 var det Egen musik av Leif Bergqvist, Folkmusik med Drag, diktläsning, vispunk, bondens marknad, Troll-kul med Nielo, debatter om såväl mångfald som alkoholpolitik, storbandsjazz, Hjortberga Gospel, tavelutställning och mycket, mycket annat kulturnyttigt. Samtliga lokaler i huset var uppbokade av kulturaktiviteter.

– Det blev ett toppenarrangemang tack vare alla duktiga kulturarbetare, våra ideella eldsjälar och publiken. Vi kör igen den 25 januari 2014! säger Curt Thapper.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Synliga poliser gav mindre våld trots längre öppettider

I Kalmar fick förra året sju krogar tillstånd att servera alkohol till klockan tre. Trots detta har våldet i anslutning till krogarna fortsatt att minska. Förklaringen kan vara en ökad satsning från polisen.

ALKOHOL Kommunen har tillsammans med krögarna och polisen jobbat framgångsrikt för att minska våldet i anslutning till stadens krogar. Sedan 2006 har enligt tidningen Besöksliv antalet anmälda våldsbrott minskat med 42 procent. När kommunen förra året beslutade att ge sju krogar tillstånd att servera alkohol till klockan tre istället för två befades att våldet skulle öka igen.

Så har det dock inte blivit. Krögarna menar att våldet minskar om alla krogar inte stängs på samma gång. En annan tänkbar förklaring är att de ökade insatserna från kommun, krögare och polis har haft en lindrande effekt på våldet.

Enligt Lotta Petersson, teamchef för polisens yttre personal i Kalmar, så har polisen valt att i större utsträckning finnas på de platser där våld brukar förekomma. Man

FOTO: MOA KARLBERG

Samarbete minskar våldet på krogen.

har också haft en tät dialog med krögare och ordningsvakter.

– Vi måste fokusera på de områden där risken för brott är

störst. På andra ställen behöver vi inte vara lika synliga, säger hon till tidningen Besöksliv.

PIERRE ANDERSSON

Svenska experter efterlyser tydligare riktlinjer för alkohol

ALKOHOL Det behövs riktlinjer för lågriskkonsumtion av alkohol anser de svenska alkoholexperterna Peter Allebeck, Erik Espman och Sven Andréasson. I en artikel i Läkartidningen skriver de att en expertgrupp bör tillsättas för att ta fram tydliga och enhetliga råd till patienter och allmänhet.

Idag utgår de flesta landsting från Statens folkhälsoinstituts riktlinjer som säger att riskfylld

alkoholkonsumtion definieras som mer än 14 respektive

9 standardglas (12 g alkohol per glas) per vecka för män respektive kvinnor, eller mer än 4 respektive 3 glas vid samma tillfälle.

Enligt experterna är dock

Tydligare riktlinjer efterlyses.

FOTO: WARRENSKI

variationen stor på hur råden formuleras och ofta nämns inte de tillfällen då man inte ska dricka alls. Därför menar experterna att svenska riktlinjer som alla kan enas kring bör tas fram. De vill också reda ut i vilka situationer man ska avråda från att dricka alls, och hur man ska se på råden till män respektive till kvinnor liksom till olika åldersgrupper.

EVA EKEROTH

Östersund till-sätter narkotika-kommission

NARKOTIKA För att förbättra det förebyggande arbetet i Östersund kommer en narkotikakommission att tillsättas. Kommissionens uppgifter blir att kartlägga narkotikasituationen bland unga samt inventera myndigheters och organisationers arbete i narkotikafrågor.

Därefter ska kommissionen ta fram ett narkotikapolitiskt program.

Förslaget väcktes av fem politiker från olika partier. Linn Berglin (S), ordförande i socialnämnden, är inte förvånad över att hon fick med sig övriga partier.

– Vi som sitter i nämnden ser hur kostnaderna för narkotikaproblemen ökar, säger hon.

I kommissionen ska politiker och experter från kommunen, polisen, landstinget och Mittuniversitetet ingå.

EVA EKEROTH

Inte bara bandy-vin

ALKOHOL Inför VM i bandy lät arrangörerna, Internationella bandyförbundet och IFK Vänersborg, en vinagentur sälja ett officiellt VM-vin med bandyetikett.

Senare rapporterade Östgöta Correspondenten att ordföranden i Åtvidabergs bandyklubb dömts för att olovligen ha sålt alkohol i klubblokalen.

Klubben försökte kringgå lagen genom att sälja starköl till inköpspris, nio kronor, men samtidigt sälja muggen, som kostat två kronor i inköp för 16 kronor.

EVA EKEROTH

FOTO: YLE

FOTO: PHIL MACINTOSH

142 heltidspoliser – enbart för att ta hand om fylla

ALKOHOL Antalet omhändertaganden av berusade personer har ökat de senaste åren. År 2006 hade Stockholmspolisen 17 000 LOB-ärenden, förra året var antalet uppe i 21 000. Tidningen Metro har räknat ut att 2012 las 84 000 timmar – eller 47 heltidstjänster enbart på LOB-ärenden.

– En LOB tar mycket resurser och tid, men vad är en timme för att köra in en LOB som får nyktra till mot kostnaderna för utredning och tingsrätt om någon istället fått på nöten, säger Edward Docherty, tillförordnad yttre kommissarie vid Stockholmspolisen till Metro.

I hela landet görs omkring 64 000 LOB-ingripanden årligen (2010). Omräknat betyder det att 256 000 polistimmar används till att ta hand om överförfriskade människor i Sverige varje år. Eller uttryckt på ett annat sätt: 142 heltidstjänster.

I uträkningarna är enbart tiden för just LOB-ingripanden medräknade, inte annan brottslighet som är förknippad med alkohol.

PIERRE ANDERSSON

"Det känns stort och lite läskigt att bli föreslagen som förbundsordförande för UNF."

Eric Tegnander, som tillsammans med Malin Thorsson är valberedningens förslag till kongressen.

Ida Vählin leder Länsstyrelsens projekt Alkoholpolicy på serveringsställen.

Kommunen gör skillnad på krogen

Krogar som har bra samarbete med kommunen och polisen har oftare en alkoholpolicy. Det visar en kartläggning som Länsstyrelsen i Södermanlands län gjort.

Ida Vählin, projektledare alkohol och tobak på Länsstyrelsen i Södermanland, jobbar med projektet "Alkoholpolicy på serveringsställen" som går ut på att ta reda på om krögarna har en alkoholpolicy, hur den i så fall används

samt vilka för- och nackdelar de ser med en policy.

Nu är kartläggningen klar och Ida Vählin håller som bäst på att skriva en rapport till Statens folkhälsoinstitut som bekostat projektet.

Av de 264 krögare med permanenta serveringstillstånd som fått enkäten har 105 svarat. Av dem är det 70 som har en policy.

– Det märks i vilka kommuner det finns en handläggare som har en bra dialog med krögarna, säger Ida Vählin.

Av enkätsvaren framgår att de krögare som uppger att de har samarbete med kommunen och polisen har också oftare en policy.

– Det stämmer överens med vad andra kommit fram till, till exempel Eva Wallin som gjort en utvärdering i Stockholm, som visar att det ger resultat om kommunen pushar och stöttar krögarna, säger Ida Vählin.

Undersökningen visar att krögarna anser att fördelarna med

en policy överväger. De nämner "bra att alla gör lika", "att det finns något konkret att luta sig mot" och att "det blir en bättre krogmiljö". Säkerhetsaspekten lyfts upp av flera.

Många säger att de gärna tar hjälp av kommunen och Länsstyrelsen.

– Vi kommer att verka för att kommunerna samarbetar mer och att det utvecklas fler policies, säger Ida Vählin.

Resultatet av undersökningen kommer att presenteras för krögare och kommuner under våren.

– Förhoppningsvis kommer vi att få igång kommunerna att jobba mer med detta. Vi ser ju att det ger resultat. Länsstyrelsen kommer att erbjuda kommunerna stöd och vid behov delta vid träffar med krögarna. I många kommuner fungerar det bra och de har regelbundna träffar, men andra har bara fem procent alkoholhandläggartjänst. Då är det svårt att hinna med, säger Ida Vählin.

EVA EKEROTH

Behöver ni en hemsida?

Du har väl inte missat våra nya hemsidor? Totalt har omkring 150 distrikt, föreningar, kamratstöd och kretsar fått nya hemsidor de senaste månaderna – och vi vill att det ska bli fler!

Vill du ha en hemsida för din förening, ditt kamratstöd, ditt projekt, ditt nätverk eller något annat? Kontakta IOGT-NTO:s webbansvarige Henry Ohlsson, henry.ohlsson@iogt.se eller 0733-72 62 20, så fixar han det.

Det kostar ingenting och vi hjälper dig att komma igång!

UPPTÄCK VÄRLDEN !

TRANSSYLVANIEN

12 - 19 september

BURMA

1- 5 november

Rundresor i unika miljöer i två världsdelar!

Vill du veta mer ?

Kontakta SOBER-resor,
Rotevägen 2, 433 69 Sävedalen,
Tel. 031-265330, eller 070-3455509
E-mail: soberresor@telia.com,

**SOBER
RESOR**

Så gott som varje år skriver media om framstående politiker som berusar sig och gör bort sig. Många menar att **alkoholkulturen i politiken** spär på problematiken. Ändå skrivs det väldigt lite om denna kultur.

TEXT **RICKARD JAKBO** FOTO **PIERRE ANDERSSON, SCANPIX, ISTOCK**

SPRITEN I POLITIKEN – EN KÄNSLIG FRÅGA

Ett folktoppartistiskt kommunalråd hittas naken i kommunhuset. Ungdomsförbundsstoppar hämtas av polis. Riksdagsledamöter som blir för fulla.. Riksdagsledamöter som blir för fulla. Så gott som varje år kan man läsa om ett eller flera fall där alkoholen ritar om kartan i ett politiskt parti.

I slutet av förra året byttes delar av Sverigedemokraternas ledning ut i svallvågorna av en sen natt på krogen. Komprometterande uttalanden och järnrörsbeväpning filmades och läckte ut via medierna. Partiets ekonomisk-politiska talesman Erik Almqvist fick avgå och skyllde delvis på alkoholen.

Är politiken en högriskmiljö? Då och då yppas att allt inte står rätt till. I Bert Karlssons självbiografi räknar den före nydemokraten upp en rad ledamöter som smygsöp eller var berusade till och med vid röstningstillfällen under 90-talet. När förra ordföranden i riksdagens nykterhetsgrupp Egon Frid (v) kom in i riksdagen 2006 kunde han med sin socionombakgrund konstatera tecken på missbruksbeteende redan vid riksdagens öppnande.

– Det fanns ledamöter som drack lika många glas vin som jag åt snittar. Min bild

var att den stora exponeringen av alkohol gjorde att den som hade alkoholproblem fick möjlighet att förvärra problematiken, eftersom det fanns så god tillgång till speciellt vin. Även vid vissa luncher, säger Egon Frid.

Efter ett par år i riksdagen kunde han konstatera att det fanns goda möjligheter att studera alkoholens avigsidor i riksdagen. Men hur är det i dag?

Förra generalsekreteraren på UNF, Elin Lundgren, har varit riksdagsledamot för S sedan 2010. Hon tar emot på riksdagsrummet, lätt belamrat med dokument om vapenlagar och urdruckna ramlösaflaskor.

– Jag tror inte det är skillnad på politiker och andra när det gäller attityder till alkohol. Skillnaden är att vi exponeras väldigt ofta för alkohol. I princip varje

kväll är det ett arrangemang, ett seminarium eller liknande med tillhörande middag där det erbjuds alkohol, ofta gratis. Det är verkligen mycket av dessa aktiviteter. Och ja, om man har ett riskabelt drickande och erbjuds gratis drickande, då blir en ökad risk för vissa personer, tror jag.

Det är få yrken i Sverige där det är ok att dricka ett par glas vin och sedan fortsätta jobba. Men det kan till exempel ske vid sena röstnings- och debatttillfällen i riksdagens kammare. Ett måttligt drickande behöver såklart inte innebära problem, enligt Elin Lundgren.

– Men jag kan tycka att det är problematiskt att stöta på politiker som är uppenbart bakfulla på möten. Det händer nu och då, kan man säga. Jag har ingen

"Den som hade alkoholproblem fick möjlighet att förvärra problematiken."

EGON FRID

"Under politikerveckan i Almedalen flödar ju spriten."

GU DRUN SCHYMAN

åsiikt om de kan jobba lika bra trots att de är bakfulla, men jag tänker mig att de inte bara träffar politiker utan även andra människor, och jag tror att medborgarna förväntar sig att politiker ska vara nyktra.

Dagens ordförande för riksdagens nykterhetsgrupp, Lars-Axel Nordell (kd), har suttit i riksdagen sedan 2009. Han har inte stött på uppenbart bakfulla ledamöter och han tror inte att politiker generellt dricker mer alkohol, även om också han framhåller de många alkoholbjudningarna som riksdagsledamöterna kan gå på.

– Jag har inte upptäckt att det är så väldigt mycket alkoholproblem här, men det kan bero på vilka miljöer man rör sig i. Det varierar nog kolossalt mellan partier och det beror nog också på vilken tradition man är van vid. En del personer går på väldigt mycket träffar, och då kan det bli en del alkohol.

Moderaternas nyblivne partisekreterare Kent Persson slutade att dricka alkohol

i mitten av 90-talet för att han ville leva ett sunt liv. Han tycker att politikers förhållande till alkohol i stort sett är som i samhället i övrigt, fast med ett undantag: representationen.

– Man ska dock inte överdriva. Det är klart att det är mer representation än för till exempel lärare, men det är inte representation varje kväll, och jag har aldrig haft problem att få alkoholfria alternativ. Det är också ytterst sällan det är representation med fri sprit. Det har hänt mycket på tio år och speciellt i kommuner och landsting har man i hög grad slutat att bjuda på vin och alkohol. Man får betala själv.

Det kanske inte är så konstigt att han har upplevt denna förändring. Längre var Kent Persson lokalpolitiker i Örebro län och regionen drabbades på 1990-talet av en representationsskandal. Det berättar Lars-Axel Nordell som även han var aktiv i Örebro läns lokalpolitik på den tiden. Den socialdemokratiska landstingsledningen beskrevs i lokalmedia som mycket frikostiga under restaurang och barbesök.

– Det var mycket Jägermeister, och de kunde inte riktigt svara varför de representerat på det viset. Absolut sätter det sina spår. Det blev nog ett uppvaknande, säger Lars Axel Nordell.

En person som funderat en hel del kring alkoholen i politiken är förre vänsterpartiledaren Gudrun Schyman som 1996 talade ut i SVT:s Morgonsoffa om sina alkoholproblem. Hennes bild är att det blivit bättre.

– Det är ju mycket stress i den här världen men jag upplever att det dracks mer i politiken förr. En generation tillbaka fanns det en stark spritkultur. Tio procent lider av folksjukdomen alkoholism och så är det nog i politiken också, säger Gudrun Schyman som numera sitter i partiledningen för Feministiskt Initiativ.

Enligt henne har de allra flesta politiker alkoholfri representation i dag. Vad säger hon då om åsikten om att det finns oanade möjligheter att låta sig bjudas på alkohol?

– Det är mest när andra organisationer bjuder in. Under politikerveckan i Almedalen flödar ju spriten till exempel. Jag har varit med på mingel där man bjuder på starköl klockan 11 på dagen. Men vi har tagit upp frågan och det har blivit bättre på så sätt att det numera representeras med alkohol på kvällarna i stället.

Frågan om hur många som stoppas i sin politiska karriär, utan att media skriver om det, är svårt att få grepp om. En riksdagsledamot är inte så säker på att på att

NÅGRA UPPMÄRKSAMMADE FYLLEFALL DE SENASTE 10 ÅREN

2012

Lars Isovaara (sd) – avgick

SD:s riksdagsledamot Lars Isovaara tvingas sluta efter att i berusat tillstånd felaktigt anklagat två personer med utländsk bakgrund för att ha stulit hans väska.

2011

William Petzäll (sd) – avgick

SD:s riksdagsledamot William Petzäll omhändertogs ett halvår efter valet för fylleri. Efter ytterligare ett återfall i missbruk hoppade den 23-åriga sverigedemokraten av. Han avled den 1 september 2012, till följd av en överdos av lugnande medel, ångestdämpande medicin och morfin.

2010

Tommy Lundin (fp) – avgick

Folkpartiets kommunalråd hittas naken och berusad på sitt rum i kommunhuset, och avgick till följd av detta. Året innan hade han tagit time-out från politiken för att få vård för sina problem och lovat att avgå om problemen återkom. På hösten 2011 avlider han i en ålder av 58 år.

politiska karriärer stoppas i någon större utsträckning. Elin Lundgren tror tvärtom att det inte är helt ovanligt att kollegers karriärer eller uppdrag begränsas av alkoholen. I de fall där media får reda på om någon gjort bort sig, ökar förstås risken. Men skriver media för mycket eller för lite om alkoholproblemen inom politiken?

Egon Frid (v) tycker att media borde skriva mer om politikernas alkoholvanor. Hans teori till att detta inte sker är att journalisterna tjänar på dagens alkoholkultur. Om de skulle skriva mer kritiskt skulle de inte få tillgång till politikerna på samma sätt.

– Det är alldeles för många journalister som är en del av denna alkoholkultur och som gillar att politiker blir lite berusade. Då säger de saker som journalisterna kan använda.

Elin Lundgren har ingen klar uppfattning om media skriver för mycket eller för litet om enskilda politiker. Vad hon efterlyser är analyser om varför människor har ett behov av att berusa sig.

– Man borde granska alkoholens konsekvenser rent generellt, och där ingår ju alkoholkulturen i politiken. Man ska förstås skriva om exceptionella händelser, men man måste också sätta in det i ett sammanhang. Ta till exempel SD-politikerna. Det händer väl varje helg att någon i Söderhamn där jag kommer ifrån säger konstiga saker och tar upp ett tillhygge på gatan. Men varför finns det här behovet av att berusningsdricka? Det borde granskas mer, säger UNF:s förre generalsekreterare.

Gudrun Schyman har beskrivits som den person som har utsatts för mest mediedrev i svensk politik. För hennes del är det klart att medierna ska skriva om alkoholen, men om det skrivs för mycket är inte lätt att svara på.

– Var går gränsen mellan det personliga och privata? Det finns en tendens till att kräva att politiker inte ska ha några fel och brister överhuvudtaget, och det är ingen bra utveckling om politikerna tvingas att bli felfria maskiner.

Det är svårt att veta om hur stor del av politikernas problem som beror på en kvardröjande vidlyftighet med alkohol i politiska kretsar, och hur stor del som beror på alkoholkulturen i stort. Klart är att många inflytelserika politiker dricker sig fulla, och när medierna skriver om det sitter karriären löst.

Vissa politiker Accent talat med anser att många politiker är för ängsliga inför dessa problem. Kristdemokraternas Lars Axel-Nordell anser att man borde agera tidigare.

– När det blir konsekvenser från partier först när någon beläggs med att köra rattfull tycker jag är lite av ett hyckleri. Att först då säga att någon inte kan sitta kvar, när man vetat om problematiken i flera år och inte gjort något, det är inte bra. Då borde man ha tagit tag i detta innan, säger Kristdemokraternas Lars-Axel Nordell.

Varför gör man inte det då?

– Mycket intressant fråga. Man vill inte lägga sig i kanske. Det handlar nog om civilkurage. ■

"Man borde granska alkoholens konsekvenser"

ELIN LUNDGREN

2009

Jackie Nylander (v) – fick sitta kvar

På väg hem från en fest attackerar den berusade kommunfullmäktigeledamoten i Stockholm en 27-åring som han anser uttrycker sig rasistiskt och nedvärderande mot några tjejer i tunnelbanan. Dömdes av tingsrätten till böter, men fick behålla sina uppdrag.

2008

Jonas Bysell, MUF Jämtland - uteslöt

Jämtlands MUF-ordförande kom till organisationens stämomiddag iklädd badbyxor och hämtades av polis. MUF uteslöt honom på grund av fylle-riet och uppgifter om ofredande. Bysell skrev därefter en debattartikel om alkoholkulturen inom MUF som ett organisatoriskt problem. Efter händelsen skärpte MUF sin alkoholpolicy.

2007

Ulrica Schenström (m) - avgick

Statsminister Fredrik Reinfeldts statssekreterare och högsta politiska tjänsteman Ulrica Schenström drack öl och vin på krogen med TV:s politiske reporter Anders Pihlblad.

De pussades vilket hamnade på bild i medierna. Hon fick avgå efter uppgifter om att hon varit berusad, och att hon samtidigt beskrevs som ansvarig för regeringens krisjour.

2006

Anna Sjödin, SSU - avgick

Efter ett gräl på krogen slängde vakter ut SSU-ordföranden och hennes sällskap och polisen griper Anna Sjödin. I tidningarna beskrevs hon som mycket berusad. Tingsrätten dömde henne för "förolämpning, våld mot tjänsteman, våldsamt motstånd och egen-

måktigt förförande." I boken "Vem bryr sig" beskrivs det hela dock som en rättsskandal, och att vakternas misshandel av henne gjorde att hon uppfattades som kraftigt berusad. I dag är hon folkhögskolerektor.

2004

Per Bill (m) – satt kvar

Riskdagsledamoten Per Bill stoppades efter en vinprovning av en ordningsvakt som uppfattade honom som för berusad för att ta hand om sitt barn.

Vakten tog tag i barnvagnen där han hade sin son varpå Bill gjorde motstånd. Domstolen ogillade åtalet om våld mot tjänsteman eftersom ordningsvakten inte hade rätt att ingripa utanför sitt bevakningsområde.

FOTO: EMILIA ÖJE

FOTO: MARTIN ADOLFSSON

Per Svedberg:

"DET BLEV LÄTT FÖR MYCKET"

Vid riksdagens julfest 2009 blev riksdagsledamoten Per Svedberg berusad och betedde sig olämpligt utanför en kvinnlig ledamots dörr. **Skandalrubrikerna rev upp den omtyckte politikerns tillvaro.** I dag efterlyser han vaksamhet och medmänsklighet kring frågan om politikerns alkoholvanor.

Tidningarna skrev om hur politikern leddes till sitt rum av en tillkallad väktare efter att ha väsnats utanför en kvinnlig kollegas dörr. Han vågade knappt gå ut.

– Det var en julfest som gick överstyr, det finns inga ursäkter för det. Efteråt var det nära att jag tog livet av mig. Allt var svart. Det fanns inget ljus någonstans, minns han och småskrattar uppgivet.

Han visste att han inte kunde dricka alkohol som förut eftersom han hade gjort en magoperation och inte riktigt kunde skylla på det. Inte ens terapeutens stötande resonemang om att han inte gjort någon illa lyckades helt eliminera mörkret.

– Det som tände en glimt var att min partikollega Sven-Erik Österberg kom upp till riksdagsrummet och gav mig en kram, minns han.

Artiklarna innehöll påståenden om sextrakasserier. Han blev tvungen att ifrågasätta sig själv. Gävleborgspolitikern lovade sitt parti att med hjälp av företagshälsovården utreda om han hade alkoholproblem.

– Det blev lätt för mycket när det dracks. För gladlynt, kan man säga. Det var inget kontinuerligt drickande utan det uppstod en begränsningsproblematik som många nog har upptäckt när de vaknat och tänkt att det inte var bra att dricka den där sista groggen. I dag har jag ändrat levnadsstil helt och hållet. Det var en brutal vändning.

Han är långt ifrån ensam att som politiker hamna i rubrikerna på grund av

alkohol. Varför tror han då att detta skedde honom och fortsätter att ske andra högt uppsatta politiker, trots att politiker är så påpassade?

– Ja, man känner att man är bland kamrater och kolleger på en glad tillställning och man slappnar av. Politiker ska ju helst vara som andra människor, och det

"Det är cirka 20 procent som har ett riskfyllt drickande."

PER SVEDBERG

är cirka 20 procent som har ett riskfyllt drickande.

Trots återkommande skandalskrivierier om politiker och alkohol i politiken hade den socialdemokratiska riksdagsgruppen före julfesten 2009 ingen alkoholpolicy. Efter det inträffade infördes en sådan, och hans partidistrikt i Gävleborgs län införde en handlingsplan om alkoholproblem. Per Svedberg upplever att det blir lättare och lättare att ta upp alkoholfrågor i politiska församlingar.

– Men ett av de stora problemen är att man inom politiken inte konfronterar och att detta drickande kan rulla på. Det har blivit bättre. Man är mer restriktiv och det är mer legitimt att tycka till om de här frågorna, men jag märker också att man är lite rädd, att man inte vill klampa in och ta upp frågan.

Han tror inte att det är vanligare med alkoholproblem i politiken än utanför, utan att det är uppmärksamheten kring övertrampen som blir större. Men hur kan politikerkolleger vara så tveågsna kring att ta upp riskfyllt alkoholbruk när konsekvenserna kan bli så stora?

– Det är en bra fråga. Jag har frågat mig det många gånger. Vi vet alla vad som står på spel, och att vi borde vara mer vaksamma.

Den 47-åriga kulturutskottsledamoten har inte haft några större

"Vi vet alla vad som står på spel, och att vi borde vara mer vaksamma.."

PER SVEDBERG

svårigheter med att umgås och jobba med andra politiker efter att han slutade med alkoholen och gick med i IOGT-NTO. Ett par personer har dock trott att de inte kan festa när han är med.

Per Svedberg blev omvald till riksdagen året efter julfestfyllan. Han hade goda kamrater omkring sig som hade förtroende för honom som politiker, berättar han. Långt ifrån alla politiker är så lyckligt lotade, konstaterar han. Nu efterlyser han mer medmänsklighet i politiken.

– Det kanske är 90 procent som försvinner från politiken i slutändan efter liknande skrivierier. De är inte värda en andra chans som spelreglerna ser ut, och ändå pratar vi så ofta i riksdagen om att människor måste få en andra chans i samhället, utbrister han.

Han har drömt om att artiklarna är försvunna från nätet. Men när han vaknar finns de kvar. Trots att det gått över tre år kan en ny kommentar på nätet skaka om.

– Att hantera den skit som kastas på mig är jobbigt för mig och min familj. Jag kan känna mig så otroligt maktlös. Även om jag har papper på att jag inte missbrukare, så följer detta mig. I nästa valrörelse kanske jag råkar på det då någon i en debatt känner sig trängd. Man kan få det kastat på sig. Jag måste hela tiden ha en beredskap för det.

Folk minns kvällstidningsorden om han "bankade på den kvinnliga kollegans dörr" och påståenden om sexuella inviter. Att polisen inte hittade belägg för sextrakasserier och att hans kollega accepterade hans ursäkt dagen efter ingår inte i den story som de flesta verkar minnas.

– Jag kan känna att jag behandlats lite orättvist. Det var till och med en journalist som ringde och bad om ursäkt för att hon gått lite för långt. Men oavsett det ska man inte partaja på det sättet som jag gjorde, säger han. ■

RICKARD JAKBO

HÄR ÄR DE NYA MISSBRUKSLAGARNA

Regeringen tillsatte 2008 en utredning för att **se över missbruks- och beroendevården**. Den särskilde utredaren Gerhard Larsson lade fram ett förslag i april 2011. Efter att förslaget varit ute på remiss har regeringen nu lagt fram en lagrådsremiss.

TEXT EVA EKEROTH OCH SL/DRUGNEWS

Sammanlagt föreslog utredningen förändringar på 70 punkter inom åtta områden. Få av förslagen finns kvar efter regeringens behandling. Gerhard Larsson har exempelvis varken fått igenom en särskild missbrukslagstiftning, att sjukvården ska vara huvudman för missbruksvården eller den särskilda vårdgarantin som han föreslog.

– Vi har gjort en ny genomgång av situationen och det visar sig att alla kommuner kan erbjuda vård inom 14 dagar. Till beroendemottagningarna är det som mest fyra veckors väntetid. Det är bara till läkeme-

delsassisterad behandling som väntetiden är längre, och det vill vi inte skynda på av rädsla för att utredningens kvalitet ska bli lidande, säger Maria Larsson.

Även utredarens förslag om tvångsvård – att slå ihop LPT (Lagen om psy-

kiatrisk tvångsvård) och LVM (Lagen om vård av missbrukare i vissa fall) avfärdas. Flera remissinstanser har ställt sig tveksamma och utredarens definition av allvarlig psykisk störning. De lagändringar som regeringen föreslår i lagrådsremissen är tänkta att träda ikraft 1 juli 2013. ■

"Vi har gjort en ny genomgång av situationen."

MARIA LARSSON

DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN:

1. Delat ansvar mellan kommuner och landsting

Landsting och kommuner bör enligt regeringen även fortsatt ha gemensamt ansvar för missbruks- och beroendevården – tvärt emot utredningens förslag om att sjukvården ska ta huvudansvaret för vården.

Ett lagstadgat krav på överenskommelse om samarbete mellan de båda införs. Dessutom ska organisationer som företräder missbrukarna om möjligt få lämna synpunkter på överenskommelserna.

Socialstyrelsen ges i uppdrag att kontrollera att överenskommelser upprättas och följs.

Enligt Maria Larsson är skälet till att avstå från förändringen att flera remissinstanser varit oroliga för en ökad medikalisering av vården och att många påpekat att gränsdragningsproblematiken skulle kvarstå även om gränserna flyttas.

2. Sjukvården ska upptäcka och förebygga

Utredaren vill att kommuner och landsting ska ta större ansvar för att uppmärksamma riskbruk, missbruk eller beroende för att möjliggöra tidiga insatser.

Regeringen tycker att utformningen av ett sådant arbete med fördel kan ingå i de överenskommelser som framöver kommer att krävas mellan landsting och kommun.

Verksamheter som når många utgör viktiga arenor, t ex primärvården, elevhälsan och studenthälsan liksom Kriminalvårdens uppsökande verksamhet vid häkten.

– Sjukvårdens uppgift är inte längre bara att bota och lindra utan också att upptäcka och förebygga, säger Maria Larsson.

3. Större tillgång till substitutionsbehandling

Utredaren vill att substitutionsbehandling blir tillgängligt i hela landet samt att tillgången till sprututbyten ska öka. Regeringen håller med om att specialiserad behandling, som läkemedelsassisterad

behandling vid opiatberoende bör finnas i alla landsting. Socialstyrelsen får i uppdrag att uppsöka alla landsting som idag inte erbjuder sådan behandling för att tillsammans med dem hitta en lösning.

4. Bättre kompetens och kvalitet i vården

I utredningen finns förslag om att öka kunskapen om missbruk, beroende och insatserns effekt samt att utveckla personalens kompetens. Gerhard Larsson vill också införa ett auktorisationssystem för behandlingsenheter.

Regeringen håller med om det mesta och tänker upprätta ett samlat uppfölj-

ningssystem med en nationell databas. Socialstyrelsen får i uppdrag att överväga en ny specialitet för beroendemedicin. Vårdens kvalitetskrav bör utvecklas. Socialstyrelsen kan få i uppdrag att utreda ett system för auktorisation. Alternativt skärps tillståndskraven.

5. Fyllecellen försvinner?

Ett av förslagen från Gerhard Larsson är att huvudansvaret för förvaring och tillsyn vid polisens omhändertagande enligt LOB (Lagen om omhändertagande av beru-

sade personer) ska ligga hos landstinget. Regeringskansliet bereder för närvarande förslaget.

REAKTIONERNA

Sara Heine, verksamhetschef på IOGT-NTO, tycker att förslaget är hyfsat bra.

– Vi vill att kommunerna ska ha huvudansvar för missbruksvården, men är nöjda med den obligatoriska överenskommelse de måste göra med landstinget. Vi gillar att sjukvården ska arbeta mer preventivt, men hade önskat att de idéburna organisationerna nämdes även i det sammanhanget och inte bara i samband med brukarinflytande, säger hon.

Gabriel Romanus, ordförande i Alkoholpolitiskt forum är också ganska nöjd med förslaget.

– Det här var väl bra. Så mycket mer kan man inte begära med det remissutfallet. Det är positivt med lagstiftning om samarbete och de fick ju med att det ska erbjudas substitutionsbehandling i hela landet, säger han.

Brukarföreningens ordförande **Berne Stålenkrantz** är inte lika nöjd med resultatet.

– Det pratas om ökat brukarinflytande, men vi saknar en definition av vilka organisationer som ska kunna företräda brukarna. Det är viss skillnad på att företräda brukarna och att företräda ett företag som säljer behandlingstjänster,

Säger han till Accent. Att det inte blev någon vårdgaranti bryr han sig inte om.

– Problemet är inte att det tar lång tid att få träffa doktorn utan att utredningen

för att få substitutionsbehandling beviljad kan ta upp till ett år, säger han.

Brukarföreningen efterlyser också en patientlag och bättre tillsyn. Dessutom skulle de vilja att LVM avskaffades.

– För heroinmissbrukare är tvångsvård förenad med livsfara eftersom många dör av överdos när de släpps ut, säger han.

I en debattartikel i Svenska Dagbladet skriver företrädare för psykologer och läkare som arbetar med forskning och behandling att de anser att "regeringen har misslyckats med att ta detta tillfälle att forma framtidens beroendevård."

Sonya Sohn, som spelar polisen Kima i tv-serien *The Wire*, beslutade sig för att fortsätta kampen mot drogerna i Baltimore efter seriens slut.

REWIRED

HON FORTSÄTTER KAMPEN

Efter fem säsonger var tv-serien **The Wire** slut. Men Sonja Sohn, som spelar polisen Kima, ville fortsätta kampen mot drogerna fast på riktigt. Fem år senare driver hon projektet Rewired for change i Baltimores tuffaste kvarter.

TEXT **ANDREAS UTTERSTRÖM** FOTO **MORGAN NORMAN**

Det som alla trott var omöjligt visade sig 2008 finnas inom räckhåll. USA såg ut att kunna få sin förste svarte president. Sonja Sohn anmälde sig som volontär i Barack Obamas kampanj och åkte till delstaten North Carolina för att försöka få människor att registrera sig – en förutsättning för att få rösta i landet – och sedan gå till vallokalen i november. Hon var där i egenskap av skådespelare i *The Wire*, den kritikerhyllade tv-serien om narkotikahandel och fattigdom i Baltimore där Sohn spelar den lesbiska polisen Kima. Hon besökte North Carolina tillsammans med två kollegor: Jamie Hector som spelar drogkungen Marlo Stanfield och Gbenga Akinnagbe som gestaltar torpeden Chris Partlow.

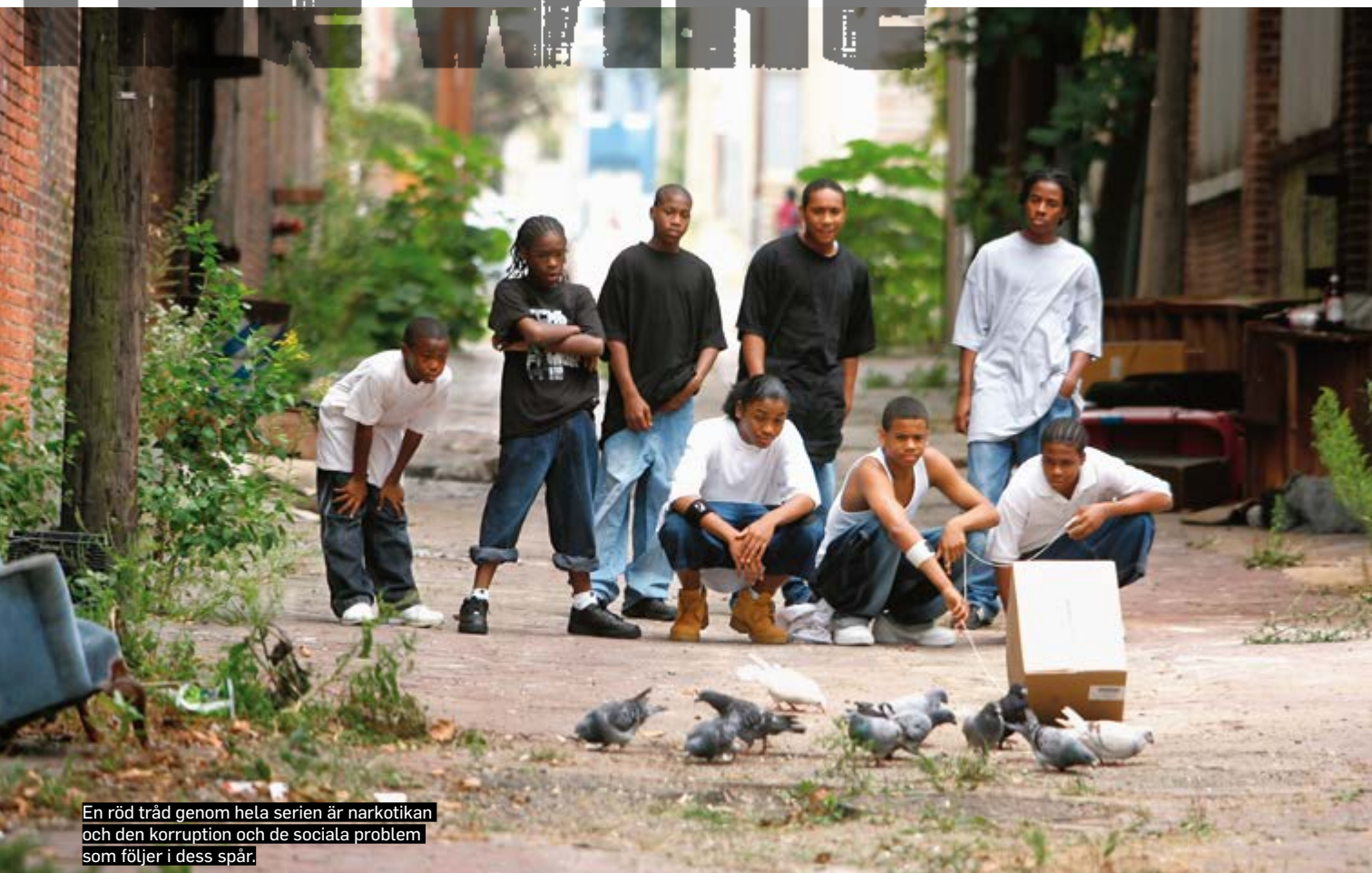
De tre skådespelarna åkte inte runt i limousiner med tv-kameror i släptåg. För dem var volontärbetet äkta vara, inte ett pr-trick. De kuskade runt i en sliten buss, knackade på dörrar och delade ut flygblad.

– Jag märkte hur *The Wire* gav oss en plattform. Serien hade skapat en tillit som gjorde att människor lyssnade på oss, berättar Sonja Sohn fyra år senare.

Hon minns särskilt en ung kille på en asfalterad basketplan. Efter att ha övertygat honom om vikten av att rösta gick han inte bara och registrerade sig, utan blev också volontär i Obamakampanjen.

Sonja Sohn började fundera. Kunde hon använda det företroendekapital som *The Wire* byggt upp för att göra en insats

THE WIRE

En röd tråd genom hela serien är narkotikan och den korruption och de sociala problem som följer i dess spår.

för de ungdomar som i verkligheten levde samma destruktiva liv som karaktärerna i serien? De som satt i skolbänken och undrade om pappa slagit ihjäl mamma när de kom hem. De som inte såg något annat sätt att dra in pengar än att ställa sig i gathörnen och sälja droger. Och de som ville ändra sina liv men inte hade en aning om hur det skulle gå till eftersom alla i omgivningen var kriminella och ingen gick att lita på.

Sonja Sohn gick grundligt tillväga.

Hon kontaktade före detta gängmedlemmar, lokala politiker och andra som på olika sätt kunde hjälpa henne. Samma år som det sista avsnittet av *The Wire* sändes, 2008, sjösattes Sohns organisation *Rewired for change* i Baltimore, staden där hon bott från och till de senaste tio åren.

Hon fick också en hel del hjälp av sina kollegor från tv-serien. Wendell Pierce (Bunk), Clarke Peters (Lester Freamon), Andre Royo (Bubbles), Dominic West (McNulty) och Michael K Williams

"För en 16-åring i Baltimores tuffaste kvarter finns det bara en väg att gå – att ställa sig i gathörnen och sälja droger."

SONJA SOHN

(Omar) var några av de *The Wire*-skådisar som hjälpte till att samla in pengar.

Året efter stod Sonja Sohn för första gången framför ett 15-tal ungdomar i ett klassrum i Baltimore. Hennes organisation hade nu skapat programmet *Rewired for life* där deltagare mellan 14 och 21 år skulle drillas i personlig utveckling för att stoppa den våldsspiral de hamnat i och försöka hitta ett alternativ till att sälja droger.

Fakta. Rewired for change

Välgörenhetsprojekt i Baltimore som grundades av skådespelaren Sonja Sohn 2008. Hon är mest känd för sin roll som Kima i **The Wire**. Projektet finansieras till stor del av Sohns privata medel. Flera av de andra skådespelarna i serien hjälper till genom att samla in pengar.

Men det var svårt. Alltför tidiga graviditeter och missbrukande, ofta ensamstående, föräldrar var ett stort problem. Nästan alla hade begått våldsbrott och flera gånger gripits av polisen. Många hade hoppat av skolan och hade krav på sig hemifrån att dra in pengar. För en 16-åring i Baltimores tuffaste kvarter finns det bara en väg att gå – att ställa sig i gathörnen och sälja droger.

Sonja Sohn ledde, tillsammans med två före detta gängmedlemmar, diskussionerna i klassrummet. Hon visade klipp från första säsongen av *The Wire*, som fokuserar på droghandeln, och den fjärde som handlar om skolsystemet. I början satt deltagarna med korslagda armar och tittade upp i taket, men efter hand lyckades ledarna bygga upp ett förtroende.

Samtalet kom äntligen igång. Sonja Sohn insåg där och då att hon var rätt ute.

Tre år senare sitter hon i ett hörn på Donna's Café i Baltimore. Det är ett hemtrevligt ställe med grekisk sallad och vegetarisk hamburgare på menyn. Fiket skulle utan vidare smälta in på Södermalm i Stockholm.

Men några kvarter bort finns områden som är fjärran från svenska märkesjeansbutiker och surdegsgagerier. Där finns övergivna bostäder med nedklottade masonitskivor för fönster och dörrar, spritbutiker med röda neonskyltar och en amputerad man i rullstol som ensam åker nedför gatan.

– *The Wire* skildrar tyvärr verkligheten, konstaterar Sonja Sohn.

Skådespelaren slår ihop sin laptop och skjuter kaffekoppen åt sidan. Hon är klädd i en grå tröja med väst i samma färg. Sonja Sohn har en grön scarf runt halsen, stora dinglande silverörhängen, ett smycke runt halsen och färgglada armband runt handleden.

När 48-åringen berättar om *Rewired for change* är det med samma raspiga röst och no-bullshit-attityd som gjort hennes rollfigur Kima så populär.

I dag är välgörenhetsprojektet etablerat och respekterat.

Det har utvecklats och bedrivs numera i tre steg. Det första fokuserar på personlig utveckling och att försöka komma ur destruktiva mönster. Det andra handlar om att förstå samhället och hur man blir en del av det. Det tredje inriktar sig på att deltagarna själva ska bli positiva krafter i sina kvarter och att de ska delta i framtida projekt.

Något som dessvärre inte har ändrats är att organisationen till stora delar fortfarande finansieras av Sonja Sohns egna pengar.

TV-serien *The Wire* utspelar sig i Baltimore och hade premiär i USA 2002. Sammanlagt spelades fem säsonger av den kritikerhyllade serien in.

Fakta. *The Wire*

Dramaserie som utspelar sig i Baltimore och främst handlar om droghandeln och hur poliser, kriminella och politiker dras in i den. Deras intressen både kolliderar och flätas samman i en komplicerad spindelväv.

The Wire hade amerikansk premiär 2002 och dök upp i SVT året efter med titeln "I

narkotikans spår" (denna ändrades sedan till originalet). Serien hyllades av kritiker, men lyckades aldrig locka den riktigt stora publiken. En förklaring kan vara att **The Wire** har väldigt många karaktärer, otaliga stickspår och saknar lyckliga slut. Efter fem säsonger sändes det sista avsnittet 2008.

"Serien skildrar tyvärr verkligheten", säger Sonja Sohn.

Fakta. Sonja Sohn

Skådespelerska född 1964 som växte upp i Newport News i delstaten Virginia. Började som spoken word-poet, men satsade senare på en karriär framför kameran. Slog igenom med *The Wire* 2002. Har därefter varit med i tv-serier som *Brothers and sisters* och *Body of proof*.

– Hittills har det fungerat, men eftersom jag inte tillhör Hollywoods a-lista är det ohållbart i längden.

Organisationen är nu inne i en omvandlingsfas. Sonja Sohn letar febrilt efter någon som kan ta över som vd. När det sker kommer hon att kunna lägga mer tid på att bygga det kontaktnät som är så viktigt för den som bedriver ideellt arbete i USA.

Rewired for change har lyckats få sin läroplan godkänd och driver också *The Village House*, ett aktivitetshus som ordnar kvartersfester och anordnar allt från teater- till poesikurser. Verksamheten är tillfälligt vilande eftersom Sonja Sohn och hennes medarbetare letar efter en ny lokal.

– Vissa tycker ju att staten ska sköta allt, men det tror jag inte på. Bästa sättet att åstadkomma resultat är att sociala entreprenörer som jag själv samarbetar med myndigheterna. Tänk på alla de ex-gangsters som gör ett fantastiskt arbete med utsatta ungdomar här i Baltimore. De skulle socialen aldrig ha anställt, för de letar bara i de egna leden.

Sonja Sohn tar en klunk kaffe. Trots koffeinet ser hon trött ut. Parallellt med organisationen har skådiskarriären tuffat på. Under två år spelade hon in 29 avsnitt av polisserien "Body of proof" och pendlade då mellan Baltimore och Los Ang-

"Serien skildrar tyvärr verkligheten."

SONJA SOHN

eles. Hennes nästa jobb innebär ständiga resor till Miami.

Att Sonja Sohn orkar kämpa vidare beror delvis på att hon själv levtt samma tuffa liv som deltagarna i hennes projekt. Hon växte upp i hårt område i Newport News i Virginia med en afro-amerikansk pappa och koreansk mamma. Fadern hade varit soldat i Koreakriget och hittade inget konstruktivt sätt att hantera ångesten. I stället tog han ut det på sin fru. Hon blev både slagen och mordhotad.

Sonja Sohn försökte hålla sig hemifrån så ofta hon kunde. Skolarbete, sport och

poesi blev viktiga lufthål. Men hon lyckades inte hålla sig borta från drogerna. Som tonåring både sålde och använde hon marijuana och kokain.

Efter studenten flyttade Sonja Sohn till New York där hon började göra sig ett namn på spoken word-scenen. Hon gifte sig och fick två barn, men drogmissbruket var svårt att slita sig loss från. Först efter många års terapi blev hon ren.

Äktenskapet höll inte, men hon hittade i stället en ny karriär som skådespelerska. Dessutom lyckades Sonja Sohn

försonas med sin pappa, som genomgick en positiv personlighetsförändring efter att ha blivit religiös. Modern är dock död.

– När jag träffar våra ungdomar tänker jag hela tiden ”det här kunde ha varit jag”. I början sa jag ofta: ”Jag minns när jag var i din ålder, jag trodde jag visste allt och förstod inte vilka konsekvenser mina beslut skulle få.” Numera försöker jag låta bli att predika. Jag vill inte låta som en tjugtig morsa.

Med åren har Sonja Sohn funderat mycket på vad det är som gör att vissa mot alla odds lyckas förändra sina liv. Hon avskyr socialarbetare, forskare och ex-missbrukare som slår teorier och modeller i huvudet på folk. Skådespelaren tror att det i stället handlar om

att lyfta fram det goda som finns i varje människa.

Blicken blir lite tom och Sonja Sohn säger långsamt, samtidigt som hon letar efter de rätta orden:

– Jag tror att det finns något som det sällan pratas om men som är väldigt viktigt, och det är den mänskliga anden. Den är väldigt o gripbar och svår förklarlig, men kan ändå förflytta berg. När vi pratar om sådant halkar diskussionen ofta in på religion, men det jag syftar på är större än så.

Hon tystnar en kort stund. Sedan återvänder den hårda blicken och det är som om den rationella vdn är tillbaka igen. Sonja Sohn ler lite snett och säger med sin heta röst:

– Eller så är det bara jag som sitter här och svamlar. ■

Fem frågor till svenske **Christian Johansson**, tidigare handelsminister i delstaten Maryland där Baltimore är största staden han är en av Sonjas vänner.

Hur lärde ni känna varandra?

– Jag och Sonja träffades första gången 2008 genom gemensamma vänner. Min syssling är med i en scen i ”The wire” där hon träffar Sonjas karaktär Kima i en bar, något som slutar med att de går hem tillsammans. Så vi hade genast något att prata om.

Hur skulle du beskriva Sonja?

– Hon är en person som är väldigt passionerad, någon som folk lyssnar på och vill ha i sin närhet. Det är uppfriskande att Sonja, trots att hon uppnått yrkesmässig framgång och har fullt upp med sin karriär, ändå jobbar hårt för att ge någonting tillbaka till samhället.

Gillar du The Wire?

– Det är en väldigt välskriven tv-serie, men för Baltimores del är det olyckligt att många tror att den speglar verkligheten.

Vad upplever du som missvisande?

– ”The wire” skildrar en del av Baltimore så som den såg ut för tio, femton år sedan. Det finns fortfarande delar av staden där livet är väldigt tufft med fattigdom, droger och våld men på det stora hela har Baltimore genomgått en renässans när det gäller inflyttning och investeringar. Dessutom har brottsligheten sjunkit de senaste åren. Just nu pågår också det största renoveringsprojektet i Baltimores historia där delar av den östra sidan rivs och byggs upp på nytt.

Vad har den nattsvartha bild som ”The Wire” ger av Baltimore betytt för dig personligen?

– När serien började visas i Europa minns jag att en vän som bor i London ringde mig och oroligt frågade: ”Hur mår du?” Då förstod jag vilken genomslagskraft ”The wire” har haft. ■

SÅ FIXAR NI FÖRENINGSSAJTEN

Föreningens webbplats kan vara både ett fantastiskt skyltfönster och en **plattform för kommunikation**. Vi har tipsen för hur ni får den att funka så bra som möjligt.

TEXT **PIERRE ANDERSSON**

Anna är 35 år, nybliven mamma och bosatt i en mellanstor svensk stad. Nyligen var hon i Stockholm för en konferens med jobbet. När hon skulle ta tåget hem hade hon lite tid över och passade

på att stanna till vid IOGT-NTO:s värvarmonter som fanns där den veckan.

Hon blev inte medlem där och då, men fick en trevlig pratstund och en folder att

läsa på tåget. Väl hemma bestämmer hon sig för att försöka ta reda på om IOGT-NTO har någon verksamhet just i hennes stad. Hon googlar, men det enda som kommer upp är riksorganisationens webbplats. Hon klickar runt en stund, men hittar inget som får henne att ta nästa steg.

Tänk om hon istället hade hittat den lokala föreningens webbplats. Med tydlig information om vad man gör, hur det kommande programmet ser ut, uppdaterad kontaktinformation och kanske med en inbjudan till en träff där även icke medlemmar är välkomna.

En webbplats med tydlig och lockande information sänker trösklarna.

I höstas lanserades nya iogt.se. I botten finns ett helt nytt publiceringssystem – Wordpress – som är betydligt enklare att hantera än det tidigare. Och alla föreningar och distrikt har möjlighet att skapa sina egna webbplatser inom systemet!

– Det är enklare att förstå sig på än tidigare, säger Henry Ohlsson, webbandsvarig på IOGT-NTO. Det kostar ingenting och man får dessutom support från oss. En annan fördel är att det finns en schysst grundstruktur och att den grafiska profilen blir rätt från början.

Idag finns ett hundratal undersajter för distrikt, föreningar och kamratstödsverksamheter under iogt.se. Blir det din förening som startar nästa sajt? ■

Blir det din förening som startar nästa sajt?

Så gör ni för att starta en föreningssajt

1. Om ni inte redan har inloggningsuppgifter måste ni kontakta Henry Ohlsson, webbandsvarig på IOGT-NTO. Han nås enklast på henry.ohlsson@iogt.se eller 08-672 60 20.
2. Fundera på hur ni vill använda sajten och vem eller vilka som ska vara huvudansvariga för den. Det är klokt att utse en huvudredaktör, men se till att ni är flera som kan bidra med material till webbplatsen.
3. Bestäm vilken fast grundinformation som ska finnas på sajten. Troligen rör det sig om korta texter om föreningen, lokalen, kanske något om historien, kontaktuppgifter och så vidare. Lägga lite tid på att skriva på texterna så att de blir lättlästa och gärna lockande.
4. När grundinformationen är på plats är det dags att fylla på med nyheter. En nyhet kan vara allt från en inbjudan till nästa möte till ett kort referat eller ett meddelande om att tiden för ett möte är ändrad. Gör det enkelt för er och håll texterna korta och informativa. Använd gärna bilder!
5. Använd er av kalendariet. Genom att lägga in alla föreningens arrangemang i kalendariet gör ni det enkelt både för befintliga medlemmar och för den som är intresserad av att veta lite mer om vad föreningen sysslar med.
6. Se till att ha en sida speciellt för den som är intresserad av att veta mer eller kanske bli medlem. Vem ska man kontakta? Finns några arrangemang som är särskilt lämpade för den som vill lära känna föreningen lite bättre?
7. Uppdatera sidan ofta. Det finns inget som är så sorgligt som en övergiven webbplats. Fyll på med aktuell information och se till att kontaktuppgifter alltid är uppdaterade och aktuella.

FÖRSTA- SIDAN

Det nya systemet är också mer flexibelt än det tidigare – förutom text och bild kan man exempelvis lägga in filmer, kartor eller livesändningar.

Banners. Här kan du lägga till rutor med information som du vill lyfta fram extra mycket. Länka rutan till en sida som berättar mer.

The screenshot shows the homepage of the IOGT-NTO Test Distrikt website. The header includes the IOGT-NTO logo and the title 'Test Distrikt'. The main content area is divided into several sections: 'Navigation' with links like 'Kommande arrangering', 'Kamratstödet', and 'Om IOGT-NTO Teststad'; 'Välkommen!' with a large photo of a building and a welcome message; 'Kontakt' with contact information; 'Vill ni hyra vår lokal?' with information about renting a room; 'Dags för årsmöte!' with information about the annual meeting; 'Senaste nytt från Test Distrikt:' with news about the congress and the annual meeting; 'Stöd oss via sms!', 'Ge en gåva!', 'Köp lotter!', and 'Engagera dig!' with various ways to support the organization; and 'Kalendariet' with a calendar of events. Annotations with yellow lines point to specific elements: the 'Navigation' menu, the 'Välkommen!' banner, the 'Senaste nytt från Test Distrikt:' section, the 'Engagera dig!' section, and the 'Kalendariet' section.

Fasta sidor. Alla sidor du lägger in hamnar i menyn uppe till vänster. Tänk på att lägga det viktigaste överst och lägg inte in för många alternativ. Du kan också lägga sidor tillsammans under en annan sida så att det blir lite renare.

Välkomsttext. Försök att hålla den kort, informativ och lite lockande. Här kan du också lägga in ett bildspel.

Senaste nytt. Här hamnar de senaste nyhetsinläggen.

Fast info. Den här delen av sajten kan du inte ändra – den styrs centralt och är lika över hela iogt.se.

Kalendariet. Allt du lägger in i kalendariet hamnar här, automatiskt i rätt ordning. När man klickar på en rubrik får man mer information.

Så funkar det. Starta er egen föreningssajt

EN ENKEL NYHET

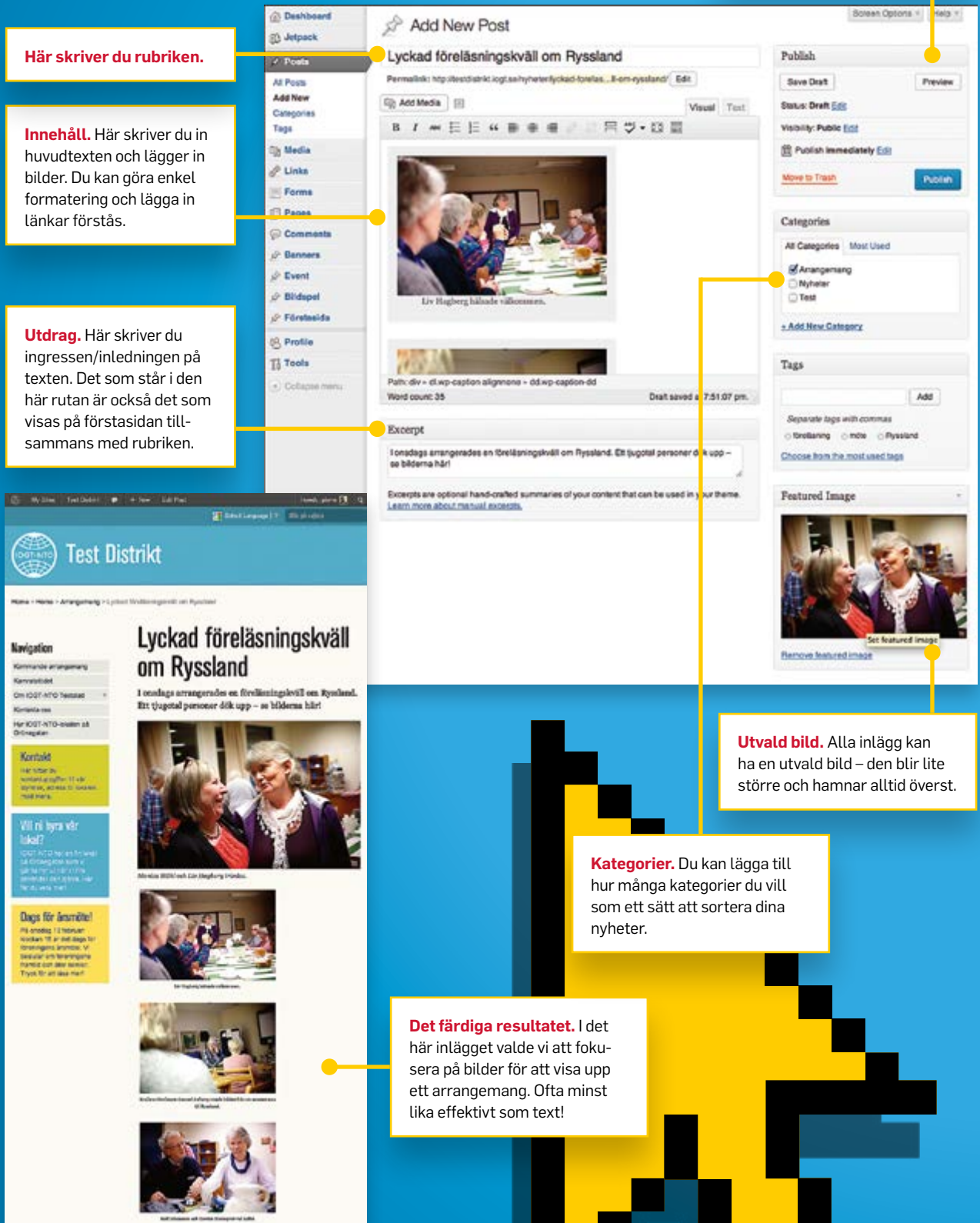
Att skriva en text och lägga in några bilder är inte mycket svårare än att mejla eller använda en ordbehandlare. Så här ser det ut bakom kulisserna i Wordpress.

Publicera. Här kan du publicera direkt, spara ett utkast eller bestämma att ditt inlägg ska publiceras automatiskt vid ett senare tillfälle.

Här skriver du rubriken.

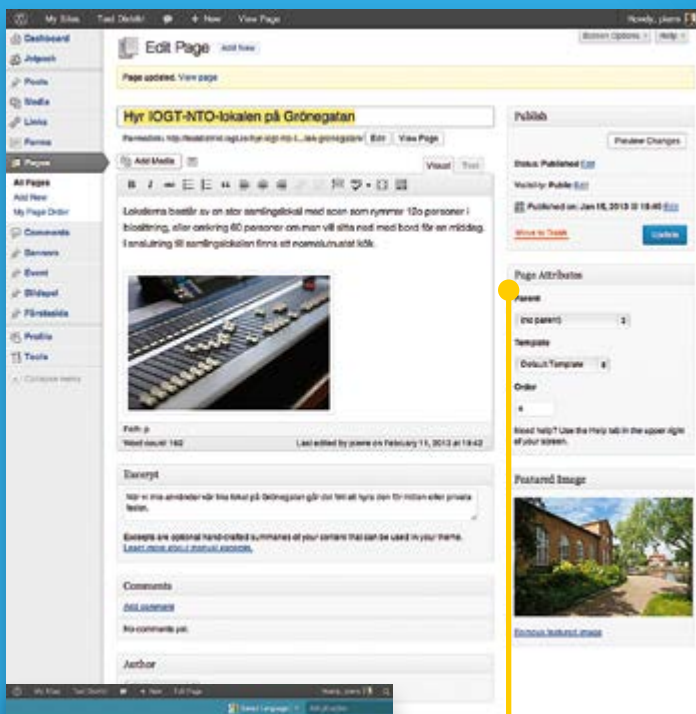
Innehåll. Här skriver du in huvudtexten och lägger in bilder. Du kan göra enkel formatering och lägga in länkar förstås.

Utdrag. Här skriver du ingressen/inledningen på texten. Det som står i den här rutan är också det som visas på förstasidan tillsammans med rubriken.

FASTA SIDOR

Sajtens fasta sidor är uppbyggda på nästan samma sätt som nyheterna – med skillnaden att de alltid syns i menyn uppe till vänster. Använd dem för kontaktinformation, allmän information om föreningen med mera. I det här fallet har vi lagt till en sida om att hyra lokalen.

Sidans inställningar.

Det här skiljer sidan från nyhetsinläggen – här kan du ställa in så att en sida blir en undersida till en annan sida. Man kan till exempel tänka sig att ni har en huvudsida om föreningen, som i sin tur har undersidor om föreningens historia, och olika delar av föreningens verksamhet.

Så blev det. Om ni vill hyra ut lokalen: Lägg in snygga bilder och beskriv hur lokalen ser ut, vad som ingår, vad det kostar etc. Utrymmet finns!

SJU TIPS FÖR EN BÄTTRE FÖRENINGSSAJT

1. **Uppdatera ofta.** Ni behöver troligen inte jobba dagligen med sajten, men se till att det tillhör rutinerna att alltid få upp ny information på sajten när den finns. Skriv enkla referat från möten och träffar, lägg ut föredragningslistor och handlingar i förväg etc.
2. **Använd bilder.** Gärna fina bilder förstås, men det behöver inte vara proffskvalitet. De berättar något som är svårt att säga i ord, och dessutom gör de hela webbplatsen mer tilltalande.
3. Ha en öppen och inbjudande attityd. Tänk på att även icke-medlemmar kommer att hitta er sajt. Vilken känsla vill ni att de ska få? Även intern information kan vara intressant för den som vill veta mer om föreningen, men **undvik en intern jargong.**
4. **Gör det enkelt** för er. Varje nyhet, text eller bild på sajten måste inte vara ett mästerverk. Sänk trösklarna för de som medverkar, det är viktigare att informationen kommer ut.
5. Lägg tid på startsida och fasta sidor – här är det viktigare att ni hittar rätt ton och får med **rätt information.**
6. Tänk på sökmotorerna. **Fundera på vad folk söker på** när de googlar och söker efter information om exempelvis er lokal. Rubriken "Hyr IOGT-NTO:s lokal på Grönegatan" fungerar bättre än bara "Lokalen" – både för sökmotorerna och besökarna på sajten.
7. Se till att kontaktinformationen är **lätt att hitta** och alltid uppdaterad. Det ska vara enkelt att ta nästa steg och komma i kontakt mer er!

STARTA EN SIDA PÅ FACEBOOK

En sida på **Facebook** är ett utmärkt komplement till föreningens webbplats. Omkring fem miljoner svenskar har ett konto så målgruppen är stor. Dessutom är det ett utmärkt sätt att hålla kontakt med medlemmarna.

Ibland ser man att en förening startar ett vanligt användarkonto på Facebook och börjar lägga till vänner. Detta är inte att

rekommendera – det strider mot riktlinjerna på Facebook och kontot kan komma att raderas.

Det ni istället ska göra är att **starta en sida**. (Knappen för att starta en ny sida på Facebook kan vara lite svår att hitta, men du kan alltid gå in på <https://www.facebook.com/pages/create.php>) Välj "Företag, organisation eller institution" i första ledet, sedan lämpligen "ideell organisation". Fyll i föreningens/sidans namn och ni är igång. Den som startar sidan blir automatiskt administratör – men kan enkelt bjuda in fler som också får rätt att ändra sidan.

(En frustrerande detalj är att Facebook inte verkar godkänna sidnamn som innehåller ord med enbart versaler, vilket gör att IOGT-NTO ändras till logt-Nto. Detta går dock att ändra i sidans inställningar när den väl är skapad.)

Be föreningens medlemmar **"gilla" sidan på Facebook** och börja dela information med varandra!

OMTANKE PÅ VÄGEN

Tanken om att erbjuda en väg tillbaka till samhället efter avslutad behandling har funnits inom IOGT-NTO i snart 30 år. **Men hur funkar det i praktiken?** Accent tar tempen.

TEXT: **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN**
ILLUSTRATION: **JENS MAGNUSSON**

"Vi behöver konkretisera samarbetet"

Kamratstöd, verksamhet för nyktra missbrukare, och tankarna om vårdkedjan växte fram i IOGT-NTO under 1980-talet. Under början av 2000-talet tog kamratstödsverksamheten ordentlig fart och många nya verksamheter startades runt om i landet. De bygger ofta främst på eld-sjärlars insatser och vilja att skapa nyktra miljöer, snarare än på initiativ från IOGT-NTO centralt.

Tankarna om en vårdkedja drevs hårt av IOGT-NTO:s tidigare förbundsordförande Kjell E Johanson. Han ville att IOGT-NTO skulle kunna erbjuda människor som har avslutat sin behandling på IOGT-NTO:s behandlingshem en möjlighet att varsamt slussas ut i ett drogfritt liv med sysselsättning, rutiner

och ett socialt sammanhang.

Tanken var att IOGT-NTO:s verksamheter och folkhögskolor skulle användas för arbetsträning eller studier. På senare år har också sociala företag startade av IOGT-NTO börjat erbjuda en liknande verksamhet.

– Det är jätteviktigt att inte lämna människor åt sitt öde, utan att följa upp dem med olika stödinsatser så att de inte återfaller i missbruk, säger Lina Staav, ansvarig för IOGT-NTOs sociala och förebyggande arbete.

Hon menar dock att det i nuläget tyvärr är alltför långt mellan tanke och handling.

– Där kamratstödet är välorganiserat beror det mest på personliga kontakter,

inte på IOGT-NTO som organisation. Men vi jobbar nu på att tydliggöra kopplingen mellan exempelvis Dagöholm och IOGT-NTO, säger Lina och berättar att Dagöholm förvisso kopplas ihop med föreningar lokalt, men knappast på förbunds-nivå. Men det ska det alltså bli ändring på.

– Vi har påbörjat ett samarbete och har bland annat valt att förlägga några av våra enhetsmöten på Dagöholm. Vi kommer också att bjuda in personal från Dagöholm att besöka oss på kansliet. Önskan är kontinuitet i vårdkedjan och ett kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan Dagöholm och IOGT-NTO. Vi behöver konkretisera vårt samarbete för att leva upp till en organiserad och fungerande vårdkedja. ■

Kamratstödet fick Arne på fötter

Efter 40 år av periodiskt supande fick Arne Larsson nog. Han fick chansen att skapa vettig sysselsättning inom IOGT-NTO i Söderhamn.

"Vi räddar inte världen, men vi kanske räddar några själar", säger Arne som gärna skulle se en större satsning på kamratstödet och vårdkedjan.

För fyra år sedan förlorade 59-årige Arne Larsson körkortet efter att ha kört på fyllan. Han dömdes till behandling, men tog snart ett återfall. Det skulle bli hans sista, han tog beslutet att nu får det vara nog. 40 års perioddrickande och förlusten av både jobb och familj hade satt sina spår och han var redigt less på det ensamma supandet, vändorna på behandlingshemmen och de ständiga återfallen.

– Alkoholen var min bästa vän i livet, min trygghet och min flykt. Men när jag väl bestämde mig fanns det bara en väg att gå. I dag tänker jag aldrig på alkohol, vill inte ha. Det är ett avslutat kapitel, säger Arne, som tog kontakt med ordföranden i IOGT-NTO i Söderhamn, Pär Forsström, och bad om att få arbetsträna i föreningslokalen. Det gick bra. Arne var sedan innan känd i huset, eftersom han under tidigare nyktra perioder hade varit med i kamratstödet. Med hjälp av Pär och Sten Rollander, mannen som startade kamratstödet i Söderhamn, kom han snart på fötter.

Med sin sociala kompetens och breda arbetslivserfarenhet inom bland annat inköp, försäljning och journalistik såg Arne möjligheter att få snurr på verk-

samheten, som innefattade både kamratstödet och äldre "vanliga" IOGT-NTO-medlemmar. Några motsättningar mellan kamratstödet och traditionella inslag som skördefest, nyårsfirande och föreningsmöten finns lyckligtvis inte här. Det är ett givande och ett tagande.

– Jag fick chansen till sysselsättning och jag tog uppgiften på allvar. Jag började fundera på hur vi skulle få fler till lokalen för att kunna hålla öppet varje dag och kontaktade Arbetsförmedlingen och Resurscentrum. Det resulterade i att vi i dag har två OSA-anställningar och en kille som arbetstränar, plus ett gäng volontärer som ser till att vi kan hålla öppet 9–15 varje dag, säger Arne, som ser sig lite som "pappa" till den nu välfungerande verksamheten, som bland annat innefattar café varje dag, lunchservering och kultur-evenemang ett par dagar i veckan samt uthyrning av lokalerna.

Alla är välkomna, inte bara människor i utanförskap. Men det är lite trögt att få vanliga Söderhamnsbor att hitta hit.

– En del tror fortfarande att IOGT-NTO är någon sorts sekt. Men vi jobbar på att öppna upp, bli mer synliga och välkomna alla, säger Arne och berättar att lokalen är välbesökt, men att det även är lite svårt att locka personer i tillfrisknande från beroendesjukdomen.

"En del tror fortfarande att IOGT-NTO är någon sorts sekt."

ARNE LARSSON

FOTO: MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

För egen del har han gått från arbetsträning till en OSA-anställning till lönebidrag och i februari 2011 anställdes han i föreningen som verksamhetsansvarig. Han är stolt över att han har lyckats så bra, både personligen och för föreningens skull.

– Arbetet här har hjälpt mig mycket, det är sant. Det har hållit mig sysselsatt under mitt tillfrisknande och jag har fått lagom stora utmaningar. Det är något jag gärna vill erbjuda andra. Men det viktigaste för mig har ändå varit beslutet att bli nykter. Om det inte är förankrat inuti spelar det ingen roll hur mycket stöd man får utifrån.

– **Att vistas i en nykter miljö** är onekligen till stor hjälp för att komma vidare efter missbruket. Vi som jobbar här har samma bakgrund och erfarenheter och kan prata och söka stöd hos varandra. Det är unikt för kamratstödet, säger Arne, som gärna vill fortsätta att bygga verksamheten, eventuellt med socialt företagande. Med fantasi, kompromissvilja och jäklar-anamma finns inga hinder, bara möjligheter, anser han.

I dag har kamratstödet i Söderhamn kontakt med olika behandlingshem, Resurscenter, Socialtjänsten och Arbetsförmedlingen för att kunna erbjuda före detta missbrukare möjligheten att ta sina första, nyktra steg i en drogfri miljö och på sikt förhoppningsvis gå ut i anställning och ett fungerande vardagsliv. Det är essensen i vårdkedjetanken –

när den fungerar som bäst.

– Vi räddar inte världen. Men vi kan-ske räddar några själar, konstaterar Arne, som gärna skulle vilja se IOGT-NTO satsa betydligt mer på kamratstödet. Han menar att förr fanns det fler kamratstöds-träffar än i dag.

– Lägg mer resurser på att få lokalför-eningar att bygga från grunden! Lägg mer

resurser på sociala miljöer och på att star-ta kamratstöd med verksamhet, för att kunna erbjuda människor som kommit ur behandling arbetsträning. Det finns många bra lokaler i landet som skulle kunna bli utmärkta nyktra mötesplatser. Dessa kan hjälpa många människor som behöver en nykter gemenskap för att komma vidare i livet. ■

IOGT-NTO:s behandlingshem Dagöholm.

Så följer Dagöholm upp klienterna

IOGT-NTO:s behandlingshem Dagöholm gör individuella planer för alla klienter. Samarbete med kamratstödsverksamheten ingår i utslussningen – men det är svårt att följa upp hur det egentligen går.

När en klient kommer till Dagöholms behandlingshem görs en individuell genomförandeplan, där även vården efter behandlingen ingår; hur ska hen följas upp i hemkommunen?

– Det är förstås viktigt att utslussningen till ett vardagsliv sker stegvis och mjukt. Därför har vi kontinuerlig kontakt med hemkommunen, så att vi försäkrar oss om att det finns uppföljning, stöd och bostad. Vi har gott samarbete med IOGT-NTO:s kamratstödsföreningar i Katrineholm, Linköping och Norrköping, varifrån många klienter kommer, säger Dagöholms föreståndare Anna-Lena Borén.

Hon berättar att Dagöholm nu tar kontakt med IOGT-NTOs lokalföreningar ute i landet för att se vad de har att erbjuda hemkommande klienter. Även där det inte finns ett kamratstöd, kan ju nyktra sammanhang erbjudas.

I den mjuka utslussningen ingår bland annat möjligheten till återvändardagar, vilket innebär att klienten – efter samråd med Dagöholm – får återvända en eller ett par dagar och deltar då i verksamheten. En annan möjlighet som erbjuds är en träningslägenhet i Katrineholm. Där kan man bo ensam eller tillsammans med

"De har en ny plan för sitt liv."

MARINA UNNEBÄCK

andra och får då öva på lite "vardagsliv" med ansvar och rutiner.

För den som har ett hantverksyrke i bagaget finns möjlighet att praktisera tre till sex månader på Dagöholm efter avslutad behandling. De fyra praktikplatserna innefattar vaktmästeri, djurvård, kök, måleri och reparationsarbeten. Tanken är att praktiken ska fungera som en språngbräda till annan praktik och arbetsträning i hemkommunen och ger klienten ökad självkänsla, ansvarskänsla och struktur på tillvaron. Klienten får efter avslutad praktik ett intyg med referenser.

– Praktiken sker alltid i samråd med Arbetsförmedlingen och Socialtjänst, eftersom det är kommunen som ansvarar för personen i fråga, inte vi. De är inte skrivna här, utan ska fortsätta sin rehabilitering i hemkommunen, säger Anna-Lena Borén.

Under behandlingen kartläggs de nyinskrivna kring sju livsområden genom en personlig intervju. De får även besvara

på 90 frågor där de själva uppskattar var de befinner sig på skalan. KASAM, känslan av sammanhang och meningsfullhet, mäts också. Under behandlingens gång görs mätningarna på nytt och de visar ofta på avsevärda förbättringar på samtliga områden.

Däremot har det varit svårt att veta hur klienterna mår ett halvår efter avslutad behandling.

– Erfarenheten visar att många tyvärr återfaller i missbruk. Få lever helt drogfritt, men en del har i alla fall fått bostad, kanske jobb och kontakt med sin familj igen. Klart är att många lämnar Dagöholm med en ny plan för sitt liv, säger Marina Unneback, biträdande föreståndare.

– Nu ska man satsa på att ta reda på hur det går i ett längre perspektiv genom uppföljningssamtal. Dagöholm har försökt få kontakt med några klienter, men har hittills gått bet. Förhoppningen är att i framtiden kunna kartlägga hur det går för dem som genomgått behandling på Dagöholm. ■

Sociala nätverk avgörande

Sociala nätverk är avgörande för människors fysiska och mentala hälsa, visar forskning. Utan sunda sociala nätverk, är risken för återfall hög.

– **Det sociala nätverket** orsakar inte förändringen från missbrukare till nykter. Men det upprätthåller förändringen, förutsatt att nätverket är drogfritt, konstaterar Berth Andersson, adjunkt vid institutionen för pedagogik vid Växjö universitet och medlem i IOGT-NTO.

Han menar att det är absurt att tro att man under några korta behandlingsveckor ska få alla de färdigheter som krävs för att klara ett " normalt " liv utan droger. Det

kan ta tio år att hamna i ett missbruk - då är en rimlig slutsats att det tar ganska lång tid att hitta tillbaka till ett drogfritt liv. Och för det behöver man hjälp och stöd.

– **Det är viktigt att inte** enbart sträva efter att bryta missbruket, utan att sträva efter motkrafterna. Vad kan missbruket ersättas med? Därför är ett drogfritt stöd jätteviktigt, ja, rent av avgörande för hur det går på längre sikt. Det är förstås extra

"Kamratstödet upplever sig inte alltid som en del av IOGT-NTO."

BERTH ANDERSSON

viktigt för dem som inte har en familj bakom sig, säger Berth Andersson och tillägger att IOGT-NTO har resurser att handla personer som kan jobba mera aktivt med vårdkedjan mellan behandlingshem och en fungerande, drogfritt liv.

– Vi tar tyvärr inte tillvara på den erfarenhet de före detta missbrukarna har och det är synd. Kamratstödet står ofta ensamt och upplever sig inte alltid som en del av IOGT-NTO. ■

Svårt att hänga med?

Lugn, gilla vår **Facebooksida** eller följ oss på **Twitter** så får du de viktigaste nyheterna automatiskt.

facebook.com/accentmagasin
twitter.com/accentmag

Vi skickar också ut ett nyhetsbrev via mejl varje fredag – anmäl dig på **www.accentmagasin.se** om du är intresserad.

accent

VÅRA GÅRDAR SATSAR PÅ DOKUMENTÄRFILM

Sällan har så många **spännande dokumentärfilmer** gått upp på biograferna. På Våra Gårdar har man sedan två år gjort en dokumentärfilmssatsning som nu har utvärderats.

TEXT **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN**

– **Satsningen har varit lyckad.** Det verkar finnas ett sug efter dokumentärfilmens autenticitet, säger biografkonsulenten Lars Gillegård på Våra Gårdar och berättar att man under 2011 och 2012 har visat de omskrivna dokumentärerna "Han tror han är bäst" av Maria Kuhlberg samt "Våga minnas" av och med Ewa Cederstam på ett 30-tal landsortsbiografer, både Våra Gårdars biografer och andra mindre biografer. Filmvisningarna har följts av ett samtal mellan dokumentärfilmaren och publiken.

– Tanken är att skapa ett inspirerande kulturarrangemang, där publik och filmare får mötas. Filmen får ett mervärde när diskussionerna lyfter fram nya infallsvinklar. "Våga minnas", som handlar om en våldtäkt, lämpar sin synnerligen väl för detta. Budskapet i filmen är ju att

våga prata om sina innersta hemligheter, konstaterar Lars Gillegård och tillägger att dokumentärfilmssatsningen kräver ett sammanhang utöver själva filmen om man ska kunna locka publik.

Det hela började för två år sedan med att Våra Gårdar fick kontakt med dokumentärfilmaren Stina Gardell och Mantaray Film, som berättade hur svårt hon hade att få ut sina filmer. Tanken om ett samarbete föddes, där diskussionen med publiken efteråt skulle vara ett självklart inslag – liksom möjligheten att visa dokumentären innan den har tv-premiär.

Ett problem har varit finansieringen. Att få fram pengar lokalt och att få logistiken att fungera är inte lätt. Dokumentärfilmarna, som turnerar på olika biografer

för att träffa publiken, måste få sina kostnader täckta.

Han menar att med ett förstärkt produktionsstöd för dokumentärer genom det nya filmavtalet, digitalisering av landets biografer och en bas av duktiga dokumentärfilmare så borde det finnas goda möjligheter att rulla ut kvalitativa dokumentärer på landets biografer. Särskilt om man kan samarrangera med andra lokala aktörer, exempelvis inom nykterhetsrörelsen, så att ännu fler lockas till visningen. Här kan föreningar och enskilda gärna ta kontakt med Våra Gårdar. Ambitionen är att få ihop mellan 50 och 100 mindre biografer runt om i landet som regelbundet visar dokumentärfilm, samt en till två gånger per år i anslutning till en visning arrangera ett samtal. För att få ihop finansieringen av dessa lokala arrangemang bör det inrättas ett centralt arrangörsstöd som biografen kan söka som ett komplement till andra lokala och centrala stöd.

Gillegård är nöjd med publiktillströmningen under 2011 och 2012. Sammanlagt har de två filmerna lockat cirka 1650 personer.

I vår kommer dokumentärfilmen "Drömmen om Maremma" att visas. Den handlar om lokala konflikter på en karg, italiensk landsbygd, då behovet av att bygga ut alternativa energislag, som vindkraft, ökar.

Senare kommer dokumentärfilmen "Jag ser dig", att gå upp på biograferna. Den handlar om en blind flickas syn på omvärlden. ■

"Budskapet är att våga prata om sina innersta hemligheter".

LARS GILLEGÅRD

STICKGLÄDJE I KRISTDALA

Snöyra och kyliga vindar är inget som hindrar det dryga tjug sticksugna Kristdalabor som den här första måndagskvällen i februari **trotsar vädrets makter** och tar sig till IOGT-NTO lokalen mitt i byn.

TEXT OCH FOTO **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN**

Anna-Lisa Svensson, initiativtagaren till stickcaféet, är först på plats och förbereder fikat och ställer fram lådorna med garner, knappar och annat som behövs när man skapar plagg med stickor. Garnerna står hennes dotter för. Hon säljer sticksaker på annan ort. Tanken är att Kristdalas stickande damer – förutom att umgås och sticka – även ska erbjudas möjlighet att köpa lite nytt material här, eftersom det inte finns någon garnbutik i lilla Kristdala.

Stickcaféet startade för ungefär tre år sedan.

– Det var en kvinna här i byn som frågade mig om jag kunde lära henne om stickning. Då tänkte jag att vi kanske skulle försöka träffas några stycken och lära oss av varandra. Eftersom jag är medlem

i IOGT-NTO fick jag låna vår lokal till den här verksamheten och så bestämde vi att börja träffas på måndagskvällar mellan 18 och 20. Men vi blev betydligt fler än några stycken, vi blev bortåt trettio personer, intresset var och är stort, säger Anna-Lisa stolt och berättar att gänget är ungefär detsamma i dag som när stickcaféet startade. Några är medlemmar i IOGT-NTO, andra är det inte.

– Vi försöker värva och några har faktiskt blivit medlemmar. Men det är lite trögt, konstaterar Anna-Lisa.

Stickcaféet utgör onekligen något av ett nav för Kristdalas kvinnliga pensionärer. Byn, som ligger tre mil norr om Oskarshamn, har 700 hushåll. Det säger sig självt att här inte finns så mycket att göra.

Siv Kronstahl kommer varje måndag för att sticka och umgås.

– Vi kommer hit både för stickningen och för samvaron med andra. Vi tycker det är så roligt och lär oss alltid något nytt, säger Inga-May Frode Svensson, också hon medlem i IOGT-NTO. Hon hör till ”inventarierna” och är en av de som alltid kommer hit. Men i ärlighetens namn gäller det de flesta av damerna som är här i kväll.

– Välkomna flickor! utbrister Anna-Lisa när Wastie Svensson, Aina Olsson och Siv Kronstahl droppar in med sina garnnystan och sina stickor.

– Det är så roligt att vara här. Vi delar ju alla samma intresse och får idéer av varandra. Vi utbyter mönster och tips. Det är toppen det, säger Siv Kronstahl och sätter igång.

De flesta har flinka fingrar, stickandet verkar gå av bara farten. Strumpor, sockor, tröjor och dockkläder växer fram i en rasande fart. De flesta stickar till barnbarnen. Men Birgitta Nilsson stickar till Erikshjälpen.

– Mest kofter och jumprar, säger hon och berättar att hon både stickar och syr hemma också. Mest framför teven. De andra vid bordet nickar instämmande. Ja, så gör de flesta. Knappast någon här är novis, alla stickar för jämnans, eller så snart de har en stund över.

– Jo, det blir mycket stickande vid teven hemma, särskilt på vintern. Och imorgon börjar VM. Då är jag redo med stickorna, säger Ann-Marie Cassel glatt och tillägger,

Inga-May Frode Svensson och Siv Sköld diskuterar mönster och masktäthet.

Garn finns att köpa i IOGT-NTO lokalen.

Sticka är kul, tycker Inga-May Frode Svensson.

mest för sig själv, att hon tror att det mest är slalom så här i början.

"Fyra marinblå, ett rött och ett vitt där".

"Hur många nystan gick det åt till dig?"

"Estelle heter visst det här garnet, har du hört?"

"Det skulle visst gå åt sex av de här nystanen, men jag vet inte. Det blir kanske åtta?"

"Åh, vilken snygg tröja, vilka färger!"

Stickterminologin haglar över det av mönster, nystan och halvfärdiga plagg belamrade bordet. Kloka huvuden slås ihop och mönster granskas. En socka här. En tröja där. Och några till synes komplicerade dockplagg i ljuvaste vitt. Damerna hjälps gärna åt när det kör ihop sig och det märks att engagemanget är stort.

Ännu större blir det när Anna-Lisa ropar att nu är fikat klart. Unisont lägger damerna ifrån sig sina alster och köar sedan en stund för en kopp kaffe, ost och

"Men viktigast är ju att vi träffas och pratar."

ASTA LARSSON

kex och en smaskig tårtbit. Tjugo kronor kostar kalaset. Några minuter senare är det dags att köpa lotter. Vinsterna är enkla – kaffe, en chokladask och en blomma. Armar far upp i luften när det blir vinst.

– Ja! Jag vann!

Stämningen är gemytligt god, men kanske inte särskilt uppsluppen. För det är ju ändå stickningen som är fokus – och den kräver viss koncentration.

Asta Larsson har gett sig i kast med ett par vackra mockasiner. Hon berättar att hon stickar ganska snabbt. En mockasin tar ett par timmar att slutföra. Viljan att skapa med händerna tar aldrig slut. Det blir hela tiden nya utmaningar. Här på stickcaféet stortrivs hon, eftersom hon träffar likasinnade.

– Visst är stickningen viktig. Men allra viktigast är ju att vi träffas och pratar. Det är socialt att komma hit. Jag missar aldrig en måndagskväll hos IOGT-NTO! ■

Fakta. Kalmar distrikt

Antal medlemmar: 1 000

Antal föreningar: 25

Omsättning: 750 000 kr

HALLÅ DÄR!

Maria Brundin

Ordförande i Kalmar distrikt

Hur ser medlemstillväxten ut i Kalmar distrikt?

Tillväxten är tyvärr inte så bra som vi skulle önska, vi är ungefär 1000 medlemmar just nu. Vi tittar på om vi kan starta en värvargrupp som kan åka runt och värva. Vi vill ju förstås nettoöka. Men det är ju så att vissa föreningar är bra på att få in nya medlemmar, medan andra är mer passiva. Torsås är en förening där man har bra verksamhet och har fått nya medlemmar den vägen.

Vilka utmaningar står distriktet inför?

Vi vill öka verksamheten i föreningarna och på så vis öka medlemsantalet. Ju fler som är aktiva desto fler kan lockas att bli medlemmar. Man måste ju inte vara ute

Maria Brundin

på stan och värva, det går nog att få nya medlemmar genom att ha bra verksamhet och synas. Vi vill framför allt satsa på en yngre målgrupp och barnfamiljer. Dem när vi bäst genom att

se över våra fastigheter; hur kan de bli mer attraktiva för småbarnsfamiljer? Hur kan vi få barnen att känna sig välkomna? Jag tror att många småbarnsfamiljer väljer bort oss för att det känns för krångligt. Så ska det inte vara. Vi har nyligen köpt en fastighet i Kalmar. Den vill vi inreda barnvänligt. Sedan tror jag att vi skulle vinna mycket på att samarbeta mer med UNF och Junis.

Vad har ni på gång i vår?

Distriktsårsmötet förstås. Sedan håller vi på mycket med vår nya fastighet i Kalmar. Under Folknykterhetens vecka kommer vi också att anordna aktiviteter och synas mycket. Vi kommer nog inte att ha några stora jippon. Däremot ska vi bjuda in allmänheten i våra hus. Det är viktigt att visa vad vi gör och vilka vi är.

HALLÅ DÄR!

Blossom Tainton Lindqvist

Aktuell i B.U.S.

Föreställningen B.U.S med Riksteatern går för fulla hus och ni turnerar även under våren. Hur känns det?

– Vi har fått ett fantastiskt gensvar med stående ovationer efter nästan varje föreställning. Jag måste nypa mig armen för att fatta att det är sant. Vi visste att det skulle vara roligt att arbeta ihop, men vi anade inte vilken naturkraft vi är tillsammans. Jag, Kayode Shekoni, Vivian

Cardinal, Gladys del Pilar och Francesca Quartey är ett kanonsteam.

Vad handlar föreställningen om?

– Det är livemusik, anekdoter och personliga betraktelser från livet och de erfarenheter vi har. Det handlar om allt ifrån att vara svart kvinna i Sverige till kulturkrockar, föräldraskap, känslan av utanförskap och hur en rakpermanent kan förändra livet. Det är roligt, spexigt, fartfyllt och allvarligt på samma gång.

Du som, förutom artist, är fitnesskonsult och personlig tränare; hur håller du dig i form under turnén?

– Åh, inga problem. De flesta hotell har fina gym. Det är nästan lättare nu när vi är ute än hemma. Men jag är ingen fanatiker utan försöker få in lite träning varje dag. Det kan vara en promenad, en löptur eller en stund på gymmet. Huvudsaken är att man rör på sig regelbundet. Yoga gör jag en timme om dagen. Och så tänker jag på att inte äta för mycket och för onyttigt. Men med sunt förnuft kommer man långt.

Du har fyllt 50. Vad har livet lärt dig hittills?

– Nyfikenhet. Och ödmjukhet. Att öppna ögonen och våga tänka nytt.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOK

En självbiografisk roman som berör och upprör

När det känns som att det håller på att ta slut
Stig Larsson
(Albert Bonniers förlag)

BOK En november natt 2010 håller Stig Larsson på att dö, han stapplar över gatan, finkornig snö mot ansiktet, får ingen luft, men ser mitt i paniken en tjej han träffat på en studentfest för flera år sedan, hon får iväg honom till S:t Görans sjukhus.

Svart på vitt: han har knarkat sönder sin kropp och känner sig, med kniven mot strupen, tvungen att sluta med amfetaminet, en drog som med tiden blivit ett med hans författarskap. Han bestämmer sig för att skriva en självbiografisk roman där allt ska ut, ett reningsbad för en författare som minutlöst arbetat fram bilden av sig själv som författare med smak för unga kvinnor, som

med det manliga geniets rätt lever livet ärligt och brutalt. Romanen tar inte slut förrän Larsson gått igenom sitt vuxenblivande i barndomens Västerbotten, sitt vuxenliv i den lilla inrökta ettan på Lilla Essingen i Stockholm på pulverkaffe och höga tankar om sig själv, hur han misstänker att hans syster

försökt lura honom på arvet, hur han blir närapå ihjälslagen på en öde slätt i Skåne och hur han gång på gång återvänder till amfetaminet.

Ja, jag gillar Larssons språk, hur han med klarheten hos en norrländsk fors talar rakt in i läsarens öra. Det finns resenemang av rädslor och kärlek som bränner till och berör, känns nakna på riktigt. Men också ofta fruktansvärt självupptagna, cyniska och föraktfulla. Efter de 508 sidorna känner jag mig tom, och lite äcklad: Stig Larssons grandiosa bild av författaren Stig Larsson står emellan mig och läsoplevelsen. Jag vet fortfarande inte riktigt varför jag läste ut den och vad det ska vara bra för. Ett enkelt svar är att den berör, upprör, och det är ju inte det sämsta.

HANNA NOLIN

TEATER

Imponerande Rain man

Rain Man
Teater Rival
Med Jonas Karlsson och Robert Gustafsson

TEATER Det är knepigt att göra teater av film. Och den här omskrivna uppsättningen på Rival i Stockholm har följdriktigt en del problem att få berättelsen att lyfta lika högt som den kritikerrosade filmen från 1988 med Tom Cruise och Dustin Hoffman. Filmens handling följs ganska minutlöst, men man tvingas avstå från stora sjök - alla scener i bilen är av förställda skäl överhoppade. Det gör att pjäsen känns något rumphuggen. Jag tänker att man kanske skulle ha

FOTO: MATS BÄCKER

vågat frigöra sig från filmen och göra en egen, friare tolkning? Ändå är "Rain Man" både underhållande och otroligt välspelad av såväl Karlsson som Gustafsson, som gör en minnesvärd

rollprestation som den svårt autistiske Raymond Babbit. Det blir en hel del skatt åt dråpliga situationer och den sammanfattande känslan blir; imponerande!

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: TRE VÄNNER

FILM

Kärlekskomedi som värmer

Små citroner gula

Efter en roman av Kajsa Inge-
marsson med bland andra Raket
Wärmländer, Josephine Borne-
busch och Tomas von Brömssen

FILM Agnes (väl gestaltad av
Wärmländer som fö är jättelik
kronprinsessan Victoria!) är en
kock som drömmer om att öppna
en egen restaurang. När hon får
sparken från den franska lyxkrog
hon jobbar på öppnar sig plötsligt
nya möjligheter. Hon får låna
pengar av sin mamma och blir del-
ägare i en ny krog med höga ambi-

tioner. Men det ska snart visa sig
att lyxkonceptet inte är så lukra-
tivt. Gästerna uteblir och konkurs
hotar. Samtidigt upptäcker Agnes
att hennes pojkvän bedrar henne.
Men som i alla romantiska kome-
dier väntar förstås drömprinsen
runt hörnet, här i gestalt av mat-
kritikern David – som visar sig vara
Agnes granne. Agnes och hennes
kompanjoner inser att för att få
fart på restaurangen måste den få
fina recensioner och vem är inte
mer lämpad att skriva en sådan än
David? Han luras dit under falska
premissar, ovetande om att Agnes

är en av ägarna. Förvecklingar och
missförstånd uppstår, men det
triggar bara Agnes att kavla upp
ärmarna och börja på ny kula med
en helt ny, anspråkslösare krog
vid namn "Små citroner gula", nu
med nyligen bortgångna mam-
mas italienska recept. Det blir
omedelbar succé och drömprin-
sen, ja han faller förstås i Agnes
armar. Oförargligt, charmigt och
en smula klyschigt. Men ändå en
kärlekskomedi som värmer lika
gott som filmens fisksoppa i vin-
termörkret.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOOK

Spännande om manlig stalker

Kom ska vi tycka om

varandra

Hans Koppel

Telegram förlag

BOOK Under en konferensresa
blir den gifta journalisten Anna
uppraggad av en betydligt yngre
man, Erik. Hon blir både smick-
rad och attraherad och nappar
på mannens förslag om en träff
på hans hotellrum. Mötet blir
början på en mardröm. Anna,
som inte alls tänkt sig mer än ett
engångsligg, blir snart lockad

till fler träffar, som
hon med viss tve-
hågsenhet tackar
ja till. Men när hon
till sist till meddelar
Erik att det är över,
att hon inte är intres-
serad, tar det lilla
snedsteget en helt ny
riktning. För Erik är
romansen nämligen
inte över, den har bara
börjat. Och han skyr
inga medel för att få Anna. Att
hon är gift och har en dotter bryr

han sig inte om, han
ska ha henne. Han
börjar förfölja henne,
ringa och skicka med-
delanden och Anna
blir allt mer desperat.
Hon anförtror sin
mamma, som väljer
att konfrontera Erik
- en ung man som
visar sig ha ett mörkt
förflutet. Jättespän-
nande bladvändare som
är omöjlig att släppa.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

MISSA INTE!

1 SPEL "Papo&yo" till Play-
station. Handlar om en poj-
ke, Quico, som tillsammans
med några vänner och Monstret,
ska ta sig igenom en drömlig värld
genom pussellösande. Monstret
symboliserar spelutvecklarens
far, som var drogmisbrukare.
Vander Caballero beskriver sin
far som både ond och god – precis
som spelets Monster – och spelet
är en spegel av hans barndoms
upplevelser.

2 MUSIKAL "Hjälp sökes" på
Orienteatern i Stockholm.
Med Johan Ulvesson.

Två medelålders bönder som är
bröder brottas i sin övergivenhet
med både existentiella frågor och
hushållsarbete. Hjälpen kommer
i form av en mor, hennes dotter
och en get.

3 FILM "Bäst före" med Kjell
Bergqvist, Ewa Fröling och
Brasse Brännström. När
de tre gamla vännerna vinner en
smärre vinst på hästar beslutar
de sig för att resa iväg på en Åbo-
kryssning. På båten ställs mycket
på sin spets. Småcharmigt,
småkul och rätt förutsägbart om
äldrande män. Premiär i mars.

Bror Halvarsson

Hur länge har du varit medlem?

– Sedan 1945. Jag gick med i logen 324 Kärlekens hem i Brunflo för att det anordnades roliga aktiviteter, som dans. Det gillade jag, men efter några år satte man stopp för dansandet, som inte ansågs vara "rätt" aktivitet för IOGT. Då gick jag tillfälligt ur, men blev åter medlem 1947. Man kan säga att jag har varit stadig medlem och nykterist sedan 1960-talet. Att jag fick avsmak för alkohol handlade också om att min bror drack. Han blev missbrukare och dog senare, delvis på grund av alkoholen. Självt dricker jag inte ens lättöl.

Hur aktiv är du?

– Nu är jag 82 år och har en del krämpor, så det blir kanske inte så mycket. Men jag har varit med på många möten och har agiterat i insändare och har försökt få andra att bli nyktra. Jag tycker det är viktigt att kämpa för en bättre värld. Och man har faktiskt roligare utan alkohol. Jag har valt att ta ställning, på många olika sätt. När det gamla anrika Godtemplarhuset i Östersund såldes och omvandlades till en krog 1992 valde jag att aldrig mer sätta min fot där.

Vad har du arbetat med?

– Jag har varit glasmästare, brandman och ambulansförare. Dessutom har jag kört taxi extra på kvällar och helger för att försörja min före detta hustru och mina tre barn. Vi skildes redan i slutet av 1950-talet och jag fick slita hårt för att kunna betala underhåll. Jag har aldrig gift om mig. Men nu har jag en särbo.

Vad gör du nu?

– Jag släktforskar sedan länge och håller på och sammanställer en släktbok på 500 sidor med 200 bilder. Det finns så mycket spännande i min släkthistoria, jag skulle kunna berätta i timmar. Min mormor exempelvis gick med ett brutet lårben i tjugo år! Det läkte snett och bröts igen och i slutet av livet var hennes ena ben sjutton centimeter kortare än det andra. Ändå gick hon långa sträckor på det där benet, en riktig krutgumma var hon. Hon drabbades hårt. Två av hennes söner drunknade i en vak och själv höll hon också på att drunkna. Britta Lundgren, min mormor, upptar många sidor i boken. Även mina tremänningar, de kända bröderna Lindqvist, tar mycket plats. De spelade i Norge, Europa och Amerika och hade ett spännande liv. Jag ger ut släktboken på eget förlag och har redan 140 exemplar beställda. Jag hoppas att den ska bli intressant inte bara för släkten utan också för andra.

TEXT **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN**

FOTO **MARIA GRANHOLM**

NAMN: BROR HALVARSSON

ÅLDER: 82

BOR: FRÖSÖN UTANFÖR

ÖSTERSUND

GÖR: SLÄKTFORSKAR,

PENSIONÄR

MEDLEM: SEDAN 1945

Känner du någon
som borde bli
månadens medlem?

TIPSA OSS på
accent@iogt.se eller
Accent, Box 12825,
112 97 Stockholm

"Min bror drack. Han blev
missbrukare och dog senare."

IOGT-NTO:s företagsvänner är med och skapar en skönare värld

Att vara företagsvän till IOGT-NTO innebär att företag stödjer vårt arbete för ett nyktrare samhälle, för en skönare värld.

Det här är IOGT-NTO:s företagsvänner

Vill du också synas här med
ditt företags logotyp kontakta
Lizzette Masterson:
lizzette.masterson@iogt.se
eller 0701-90 84 03,
08-672 60 26

Du följer oss väl på webben också?

Vi publicerar nyheter varje dag på www.accentmagasin.se.
Längst ner på webbplatsen kan du också prenumerera på vårt
nyhetsbrev om du hellre vill hålla dig uppdaterad den vägen.

accent

Förbundsordföranden. Anna Carlstedt

Tusentals goda samtal

Många är nyfikna på oss

Det blir hundratals nya medlemmar och tusentals goda samtal nu när IOGT-NTO värvar på centralstationerna i Stockholm, Göteborg och Malmö. Det har kommit engagerade medlemmar från hela landet för att bemanna våra fina montrar där människor gärna stannar till för att smaka Godtemplaredricka och tala om nykterhet, idéer och IOGT-NTO. Våra värvare vittnar om att alltfler verkar känna till oss och vara nyfikna på oss. Och alltfler vill gå med! Dessutom smittar den här satsningen av sig: Det värvas medlemmar som bara den över hela landet.

Det känns som bra timing att vi gör en stor kampanj just i år för att göra IOGT-NTO mera känt, och för att lyfta det positiva med nykterheten. Och det är inte bara vi själva som lyfter våra frågor och gör reklam för vår organisation: Vi får draghjälp från alla möjliga håll.

Ett bra exempel är att magasinet *Damernas Värld* ger utrymme på omslaget till nummer 3/2013 åt rubriken "Nu är det inne att vara nykter". Inne i tidningen ägnas flera sidor åt ett snyggt illustre-

rat reportage de valt att kalla "Den vita vägen", och som inleds: "Nu säger alltfler skål – utan alkohol. Inte bara kändisar vittnar om sin nya nykterhet, utan även andra nobbar drinken utan att vara gravida eller ha beroendeproblem. Och Systembolaget hänger på, de alkoholfria alternativen har blivit både betydligt fler och mer drickvänliga.

Kändisar som Björn Gustafsson, Laleh och Dennis Lyxzén har alla gjort det – berättat i medierna om sina nyktra liv. Radioprofilen Cissi Wallin har till och med varit en av initiativtagarna till en nykter nattklubb i samarbete med IOGT-NTO" (DV 2013/3 s.130).

Det känns helt rätt att trendkänsliga *Damernas Värld* skriver "IOGT-NTO" och "nattklubb" i samma mening i ingressen. Men ännu roligare är det att reportaget lyfter fram en av våra nya medlemmar – Emma, 37 år. Hon valde att sluta dricka och gick ut med det på sin Facebooksida, vilket väckte en del uppmärksamhet i bekantskapskretsen. Emma berättar att beslutet att bli nykterist växte fram hos henne. "Men det

som till slut avgjorde saken var när hon gick med i nykterhetsorganisationen IOGT-NTO" (DV 2013/3 s.132)

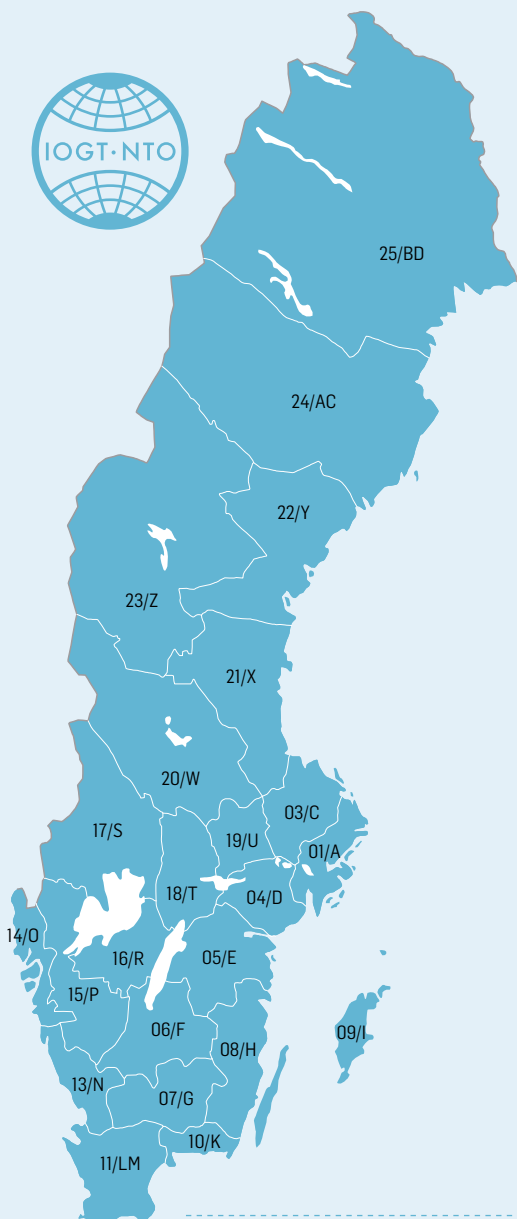
Robert Lindh är verksamhetskonsulent hos oss och en av de ansvariga för värvarveckorna som görs nu i våra storstäder. Han känner säkert igen Emmas historia. Robert berättar på IOGT-NTO:s hemsida:

"Snart är det nog en tradition att IOGT-NTO finns på en centralstation nära dig, det är dessutom glädjande att en del distrikt har börjat finnas och värva på stationer i sina egna distrikt under dessa veckor". Robert berättar också att vi har ett mål att värva minst 320 stycken nya medlemmar under dessa veckor på centralstationerna. Om jag känner våra värvare rätt så har det antalet redan passerats när detta nummer av *Accent* är tryckt!

Anna Carlstedt

Här finns IOGT-NTO

STOCKHOLM, 01/A

Kontaktperson: Kajsa Elveberg
08-21 37 51, 0707-78 70 03

UPPSALA, 03/C

Kontaktperson: Mona Örjes
018-12 14 86, 0733-83 83 42

SÖDERMANLAND, 04/D

Kontaktperson: Micael Söderström,
0155-28 15 40, 070-770 99 57

ÖSTERGÖTLAND, 05/E

Kontaktperson: Carl Wennerstrand,
013-10 40 40, 070-227 03 36

JÖNKÖPING, 06/F

Kontaktperson: Tomas Nylén,
036-12 07 10, 073-056 44 88

KRONOBERG, 07/G

Kontaktperson: Linda Börjesdotter Bäckström,
0470-70 64 52, 076-170 57 93

KALMAR, 08/H

Kontaktperson: Gunilla Nilsson, 072-512 51 52

GOTLAND, 09/I

Kontaktperson: Monica Engström-Thomsson,
0498-21 50 43, 070-190 84 34

BLEKINGE, 10/K

Kontaktperson: Kristin Eriksson, ordförande
070-569 47 24

SKÅNE, 11/LM

Kontaktperson: Mahir Spahic,
070-190 84 06

HALLAND, 13/N

Kontaktperson: Leif Arne Gustavsson
0346-164 90, 0703-777 187

GÖTEBORG OCH BOHUSLÄN, 14/O

Kontaktperson: Sofia Hagström Månsson,
073-157 86 96, 031-775 78 60

ÄLVSBORG, 15/P

Kontaktperson: Anneli Simu Gunnarsson,
Ola Österlund, 033-10 32 72, 076-84 28 283

SKARABORG, 16/R

Kontaktperson: Petra Berghäll, 0500-48 34 13

VÄRMLAND, 17/S

Kontaktperson: Kaj Johansson, 054-18 77 72

ÖREBRO, 18/T

Kontaktperson: Per Holm, 019-611 58 14

VÄSTMANLAND, 19/U

Kontaktperson: Karin Wester, 073-982 96 36

DALARNA, 20/W

Kontaktperson: Louise Eriksson,
0243-851 05, 070-191 45 81

GÄVLEBORG, 21/X

Kontaktperson: Jon-Erik Flodin, ordförande,
073-500 89 86

VÄSTERNORRLAND, 22/Y

Kontaktperson: Margot Ögren, 070-553 73 94,
0660-850 10

JÄMTLAND, 23/Z

Kontaktperson: Anna Ringnér, 063-13 20 45,
070-190 84 00

VÄSTERBOTTEN, 24/AC

Kontaktperson: Inger Malmén, 0730-45 90 90

NORRBOTTEN, 25/BD

Kontaktperson: Anna-Lena Gröhn
073-0911 767

Värva en medlem!

Värvarens personnr

MEDLEMSLÖFTE

Som medlem i IOGT-NTO lovar jag att arbeta för ett bättre samhälle utifrån IOGT-NTO-rörelsens grundsatser och program.

Därmed lovar jag att leva helnyktert, det vill säga att ej använda alkohol drycker med högre alkoholhalt än 2,25 volymprocent, narkotika eller andra gifter med berusande effekt.

IOGT-NTO är ansvarigt för behandlingen av de personuppgifter som du lämnar i samband med din medlemsansökan. Personuppgifterna kommer IOGT-NTO att använda för att föra medlemsregister och behandlas inom ramen för IOGT-NTO:s verksamhet. De kan också komma att överlämnas för behandling till annan part som IOGT-NTO har ett avtal med, exempelvis för administration av medlemsavgifter eller för erbjudanden om tjänster och produkter till dig som medlem.

IOGT-NTO är angelägen om att de personuppgifter som registreras är riktiga. För att ge dig som medlem bästa möjliga service är det därför viktigt att du meddelar oss eventuella förändringar. Du kan när som helst skicka en skriftlig begäran till oss om information om vilka personuppgifter om dig som behandlas.

Vill du inte att dina personuppgifter överlämnas till annan för exempelvis marknadsföringsändamål är du välkommen att skriftligen anmäla detta till oss.

Jag står bakom IOGT-NTO:s medlemslöfte och vill bli medlem

Jag godkänner att IOGT-NTO sparar och hanterar mina personuppgifter.

Namnteckning *

Förnamn *

Efternamn *

Gatuadress *

Postnummer *

Ort *

Personnr (10 siffror) *

Telefonnr

E-postadress

Eventuellt önskad förening

* Obligatoriska uppgifter. Skicka in talongen till IOGT-NTO, Box 12825, 112 97 Stockholm

IOGT-NTO INFORMERAR

www.iogt.se • www.sobernet.nu • 08-672 60 05 • info@iogt.se

Är det DLG vi saknar?

För en tid sedan skickade vi ett brev till dig som medlem i IOGT-NTO där vi bifogade ett inbetalningskort för medlemsavgift för 2013.

Har du ännu ej betalat kommer du i slutet av denna månad få ett inbetalningskort. Vill du inte vänta med att betala kan du gå in på iogt.se och klicka dig vidare till medlemssidorna. Där kan du redan idag betala din medlemsavgift med kort.

Fem minuter över till engagemang den här veckan?

Då kan du:

- Planera in en fika med din granne för att berätta om IOGT-NTO
- Dela en artikel på nätet från Accent
- Skapa ett twitterkonto

Kickofferna är avklarade, fortsatt nu att hålla dig uppdaterad om vår utåtriktade kampanj!

Besök vår blogg www.iorelse.wordpress.com eller följ oss på twitter via **#tretton14**

UTBILDNINGAR 2013

Anmälningar till alla utbildningar görs på hemsidan www.iogt.se.

Vill du veta mer om innehållet eller har du andra frågor, se hemsidan, mejla info@iogt.se eller ring 08-672 60 05. I kurskostnaden ingår (om inget annat anges) resa med billigaste färdssätt, mat samt övernattnin i dubbelrum om kursen varar flera dagar.

Socialt forum

En helg med bland annat olika seminarier, prova på-pass, familjeaktiviteter, Drog-vägrarnas kulturfestival och lägerbål.

NÄR & VAR: 26/4–28/4, Herfallets kurs- och konferensanläggning, Arboga.

KOSTNAD: 1000 kr för vuxna, 500 kr för ungdomar och 100 kr för barn.

Max 2500 kr/familj.

ANMÄLAN: via www.iogt.se/utbildningar eller 08-672 60 05 senast 5 april.

Träff för partipolitiskt aktiva

En dag för dig som i din politiska gärning också vill påverka alkohol- och narkotikapolitiken. Kom och träffa andra som jobbar aktivt med IOGT-NTO:s frågor inom partipolitiken.

NÄR & VAR: 24 maj, Stockholm

KOSTNAD: 350 kr, resa med billigaste färdssätt och mat ingår i priset

ANMÄLAN: via www.iogt.se/utbildningar eller 08-672 60 05 senast 3 maj.

KALENDARIVM

MARS

- 1Accent nr 2 kommer ut
- 2Regionala distriktsstudieledarsamling, Stockholm
- 8Internationella kvinnodagen
- 9Regionala distriktsstudieledarsamling, Värnamo
- 12–14...Utbildning dörrknackningspool, Finlands kryssning
- 15–16...Förbundsstyrelsemöte
- 15–24...IOGT-NTO Överallt! Föreningsvärvar-kampanj
- 20Riksstyrelsemöte
- 22–24...Lärgemenskap återträff
- 31Sista ansökningsdag IOGT-NTO-rörelsens kursgårds- och samlingslokalfond

APRIL

- 5Accent nr 3 kommer ut
- 6–13...Värvarsteamutbildning, Kroatien
- 15–30...Kampanj: Antilangning inför Valborg
- 17Sista dag för motioner till kongressen 2013
- 19–20...DO-utbildning, träff 4, Saltsjö-Boo
- 26–28...Socialt forum, Arboga

MAJ

- 3–5Förbundsstyrelsemöte
- 6–12...Kampanj: Folknykterhetens vecka
- 7Accent nr 4 kommer ut

- 8Riksstyrelsemöte
- 9Kampanj: Folknykterhetens dag
- 13/5–
- 14/6...Kampanj: Antilangning inför skolavslutningen
- 17–19...Våra Gårdars Filmdagar i Leksand
- 24Träff partipolitiskt aktiva
- 25Almedalskickoff för inbjudna deltagare
- 25–26...Nyktra kvinnor kan, träff 3, Saltsjö-Boo
- 31Sista ansökningsdag IOGT-NTO:s ungdomsstiftelse

JUNI

- 13/5–
- 14/6...Kampanj: Antilangning inför skolavslutningen
- 14Accent nr 5 kommer ut
- 22–29...Värvarturné inför och på kongressen
- 25Förbundsstyrelsemöte
- 26–30...Kongress, Borås
- 29Förbundsstyrelsemöte
- 30–7/7...Politikerveckan i Almedalen där IOGT-NTO deltar

JULI

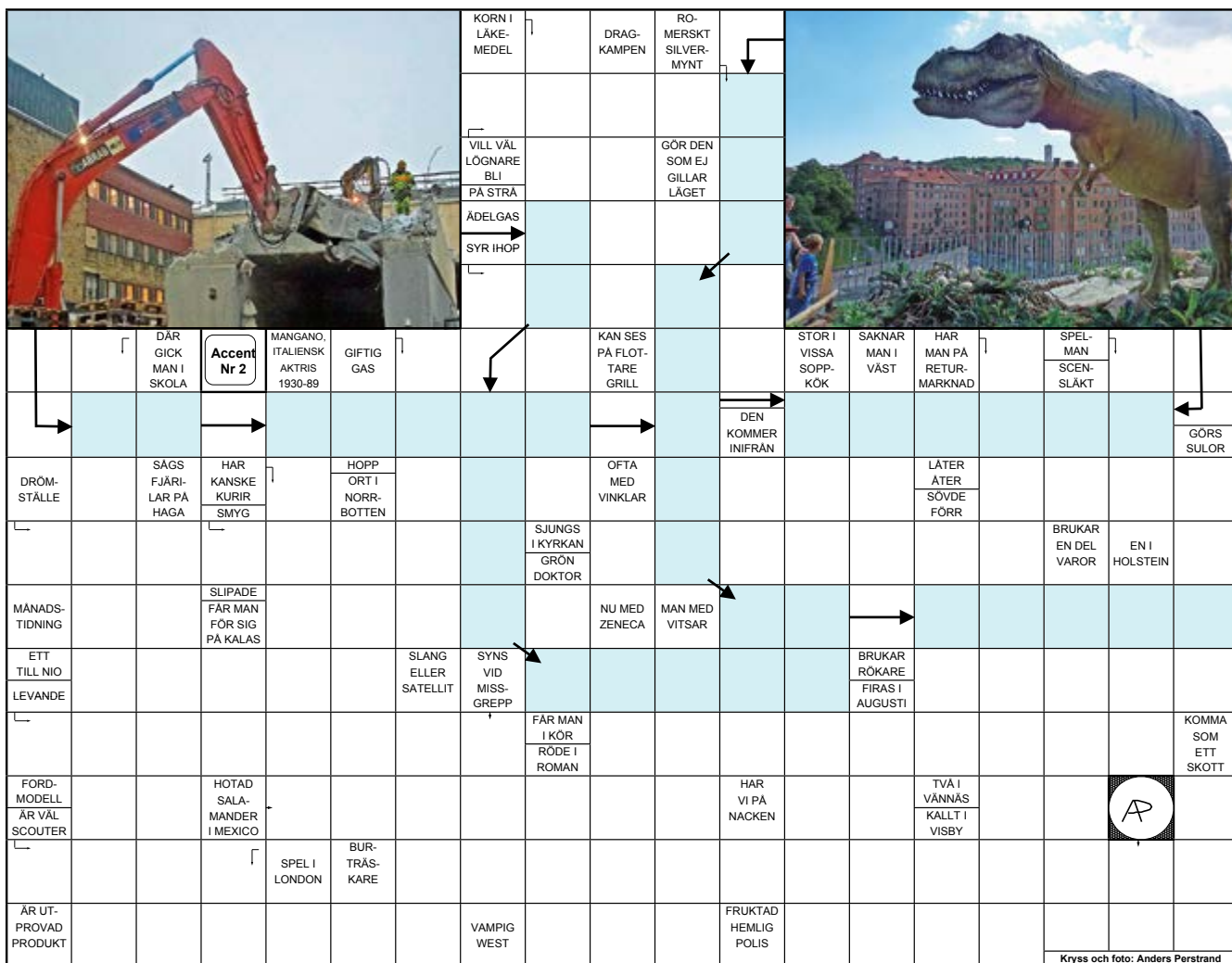
- 30/6–
- 7/7...Politikerveckan i Almedalen där IOGT-NTO deltar

AUGUSTI

- 20–22...Rörelsegemensam konsultantsamling, Saltsjö-Boo
- 23Accent nr 6 kommer ut
- 24Förbundsstyrelsemöte

SEPTEMBER

- 1Första ansökningsdag Aktivitetsbidrag Vit Jul
- 6–8Värvarkickoff, Stockholm
- 11–12...Verksamhetskonsultantsamling, Saltsjö-Boo
- 12Kursdag för administratörer, Stockholm
- 13IRMA fortsättningsutbildning, Stockholm
- 13–15...Kontaktmanträff kamratstödsledare, Göteborg
- 15/9–
- 15/10...Lokal och distriktsvärvarkampanj
- 20–21...Förbundsstyrelsemöte
- 21–22...Distriktsstyrelsesamling, Stockholm
- 25Riksstyrelsemöte
- 27Accent nr 7 kommer ut

SKICKA IN OCH VINN!

Tjugan-lotter att vinna. Sex lotter vinner förstapristagaren, två lotter vardera får de tio som därnäst har tur i dragningen. Skicka in lösningen till Accent, Box 128 25, 112 97 Stockholm, senast 25 mars 2013. Märk kuvertet Kryss 2/2013.

NAMN

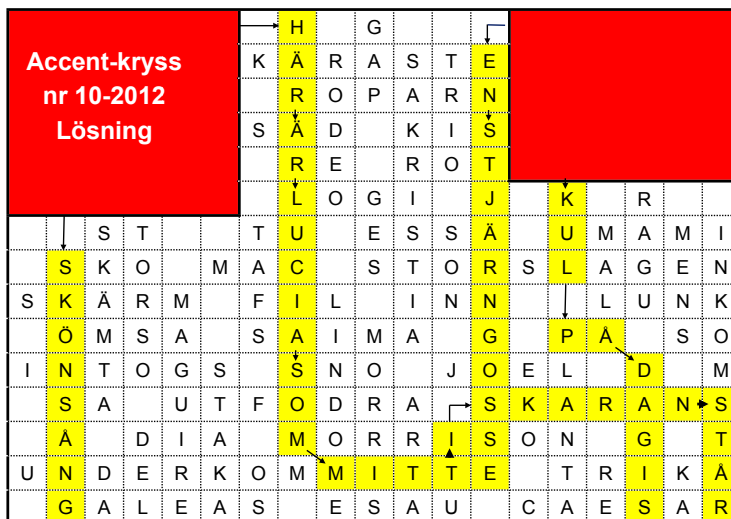
ADRESS

POSTADDRESS

VINNARE NR 10 2012

**Första pris, sex Tjugan-lotter vinner *Ingel Eriksson*, Järna.
Två Tjugan-lotter var vinner *Gunvor och Sören Willmer*,
Borlänge, *Rolf Klingefors*, Umeå, *Herbert Bylund*, Härnösand,
Margareta Karlsson, Växjö, *Sonja Söderberg*, Bollebygd,
Håkan Persson, Hudiksvall, *Ann Hallberg*, Forshaga,
Nils G Jansson, Säldebråten, Karlstad, *Birgit Johansson*,
Värning, *John Eric Hallin*, Överhörnäs, Accent gratulerar!**

LÖSNING NR 10 2012

Gåvobrev

Istället för en blomma

En gåva har skänkts till
IOGT-NTO-rörelsens
internationella arbete

PG 900463-1

BG 900-4631

IOGT-NTO-RÖRELSEN
Internationella Institutionen

Vårt Gåvobrev, ring 08-672 60 43

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

IOGT-NTO Överallt! 15–24 mars

Vi upprepar höstens succékampanj med att utmana alla IOGT-NTO-föreningar att synas på gator och torg och berätta om IOGT-NTO.

Under en kort och intensiv period, 15–24/3, ska vi gå ut och visa upp IOGT-NTO för att öka kännedomen om oss och samtidigt värva fler medlemmar. Vi kallar det "IOGT-NTO Överallt!" för att det är så människor ska känna det – IOGT-NTO finns överallt. Vi ska göra aktiviteter vid våra egna lokaler, men också där människor inte alltid väntar sig att träffa oss, vid affären, på biblioteket, på marknaden eller vid köpcentrat!

Bidrag till alla föreningar som ordnar en värvaraktivitet 15–24 mars

Alla föreningar som ordnar minst en värvaraktivitet (inte i den egna lokalen) och visar upp och berättar om IOGT-NTO får ett bidrag på 1000 kronor till föreningen.

För att få det krävs två saker:

- Rapportera senast den 8 mars in att ni planerar ett genomföra en eller flera aktiviteter.
- Ta ett foto från aktiviteten, skriv några rader om vad ni gjorde och hur det gick och skicka in direkt efteråt.

Alla aktiviteter syns på webben

Alla inrapporterade aktiviteter lägger vi upp på vår hemsida www.iogt.se.

Tävling med fina priser för dem som värvar

Efter kampanjen lottar vi ut tre priser om 5000 kronor var bland de föreningar som värvar minst en ny medlem till IOGT-NTO.

Beställ material

Vi har bra värvarmaterial som gör det lättare att synas. Material kan beställas i webshoppen på www.iogt.se.

Tänk på att beställa det ni behöver i tid så att vi hinner skicka till er!

För mer information, gå in på www.iogt.se.

